

ЗАКОН за опазване на околната среда

ЗАКОН за опазване на околната среда

Обн., ДВ, бр. 91 от 25.09.2002 г., попр., бр. 98 от 18.10.2002 г., изм., бр. 86 от 30.09.2003 г., доп., бр. 70 от 10.08.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., бр. 74 от 13.09.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., изм. и доп., бр. 77 от 27.09.2005 г., изм., бр. 88 от 4.11.2005 г., бр. 95 от 29.11.2005 г., в сила от 1.03.2006 г., изм. и доп., бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., изм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. и доп., бр. 65 от 11.08.2006 г., в сила от 11.08.2006 г., изм., бр. 82 от 10.10.2006 г., доп., бр. 99 от 8.12.2006 г., в сила от 9.01.2007 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 10/2002 г., стр. 244; кн. 10/2005, стр. 234

Библиотека закони - АПИС, т. 5, р. 4, № 420

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I

Приложно поле и обхват на закона

Чл. 1. Този закон урежда обществените отношения, свързани със:

1. опазването на околната среда за сегашните и бъдещите поколения и защитата на здравето на хората;
2. съхраняването на биологичното разнообразие в съответствие с природната биогеографска характеристика на страната;
3. опазването и ползването на компонентите на околната среда;
4. контрола и управлението на факторите, които увреждат околната среда;
5. осъществяването на контрол върху състоянието на околната среда и източниците на замърсяване;
6. предотвратяването и ограничаването на замърсяването;
7. създаването и функционирането на Националната система за мониторинг на околната среда;
8. стратегиите, програмите и плановете за опазване на околната среда;
9. събирането и достъпа до информацията за околната среда;
10. икономическата организация на дейностите по опазване на околната среда;
11. правата и задълженията на държавата, общините, юридическите и физическите лица по опазването на околната среда.

Чл. 2. Целите на закона се постигат чрез:

1. регламентиране на режимите за опазване и ползване на компонентите на околната среда;
2. контрол върху състоянието и ползването на компонентите на околната среда и източниците на нейното замърсяване и увреждане;
3. установяване на допустими норми за емисии и за качество на околната среда;
4. управление на компонентите и факторите на околната среда;
5. извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС);
6. издаване на разрешителни за предотвратяване, ограничаване и контрол на замърсяването;
7. обявяване и управление на територии със специален режим на защита;
8. развитие на системата за мониторинг на компонентите на околната среда;
9. въвеждане на икономически регулатори и финансови механизми за управление на околната среда;
10. регламентиране на правата и задълженията на държавата, общините, юридическите и физическите лица.

Чл. 3. Опазването на околната среда се основава на следните принципи:

1. устойчиво развитие;
2. предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве;
3. предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
4. участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
5. информираност на гражданите за състоянието на околната среда;
6. замърсителят плаща за причинените вреди;
7. съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие;
8. възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените и увредените райони;
9. предотвратяване замърсяването и увреждането на чистите райони и на други неблагоприятни въздействия върху тях;
10. интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики за развитие на икономиката и обществените отношения;
11. достъп до правосъдие по въпроси, отнасящи се до околната среда.

Чл. 4. Компонентите на околната среда са: атмосферният въздух, атмосферата, водите, почвата, земните недра, ландшафтът, природните обекти, минералното разнообразие, биологичното разнообразие и неговите елементи.

Чл. 5. Факторите, които замърсяват или увреждат околната среда, могат да бъдат: естествени и антропогенни вещества и процеси; различни видове отпадъци и техните местонахождения; рискови енергийни източници - шумове, вибрации, радиации, както и някои генетично модифицирани организми.

Чл. 6. Управлението, опазването и контролът на компонентите на околната среда и факторите, въздействащи върху тях, се извършват по ред, определен от този закон и от специалните закони за компонентите и факторите на околната среда.

Чл. 7. При трансгранично замърсяване се прилагат изискванията, съдържащи се в споразумения и договори, по които Република България е страна.

Раздел II

Държавна политика и органи за управление на околната среда

Чл. 8. Държавната политика по опазване на околната среда се осъществява от министъра на околната среда и водите.

Чл. 9. Държавната политика по опазване на околната среда се интегрира в секторните политики - транспорт, енергетика, строителство, селско стопанство, туризъм, промишленост, образование и други, и се осъществява от компетентните органи на изпълнителната власт.

Чл. 10. (1) Компетентни органи по смисъла на закона са:

1. министърът на околната среда и водите;
2. изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по околна среда;
3. директорите на регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ);
4. директорите на басейновите дирекции;
5. директорите на дирекциите на националните паркове;
6. кметовете на общините, а в градовете с районно деление - и кметовете на районите;
7. областните управители.

(2) Компетентни да предприемат предвидените в закона действия и дейности са:

1. на територията на една община - директорът на РИОСВ или кметът на общината, а в градовете с районно деление - кметът на района;
2. на територията на една област - областният управител или директорът на РИОСВ;
3. на територията на няколко общини в обхвата на една РИОСВ - директорът на съответната инспекция;
4. на територията на няколко общини в обхвата на различни РИОСВ - министърът на околната среда и водите.

Чл. 11. (1) (Предишен текст на чл. 11 - ДВ, бр. 65 от 2006 г.) Министърът на околната среда и водите:

1. разработва с органите по чл. 9 политиката и стратегията за опазване на околната среда в Република България;
 2. ръководи чрез Изпълнителната агенция по околна среда Националната система за мониторинг на околната среда;
 3. контролира състоянието на околната среда на територията на страната;
 4. координира контролните правомощия на другите органи на изпълнителната власт по отношение на околната среда;
 5. издава заповеди, разрешителни, инструкции и утвърждава методики;
 6. съвместно със заинтересуваните органи на изпълнителната власт:
 - а) издава норми за максимално допустими емисии по видове замърсители и норми за максимално допустими концентрации на вредни вещества по компоненти на средата по райони;
 - б) утвърждава методики за ОВОС;
 - в) издава норми за рационално използване на възобновими и невъзобновими природни ресурси;
 - г) осигурява събирането и предоставянето на информация за състоянието на околната среда;
 - д) утвърждава методики за контрол на компонентите на околната среда;
 7. осъществява други дейности, свързани с опазването и управлението на околната среда в съответствие със специалните закони;
 8. подготвя ежегодния доклад за състоянието на околната среда;
 9. (нова - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) подготвя и представя в Европейската комисия доклади за прилагането на нормативните актове от правото на Европейския съюз в областта на околната среда.
- (2) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2006 г.) Редът и изискванията за докладването до Европейската комисия

относно прилагането на нормативните актове по ал. 1, т. 9 се определят с наредба, приета от Министерския съвет.

Чл. 12. (1) Към министъра на околната среда и водите се създават:

1. Висш експертен екологичен съвет;
2. консултативни съвети по политиката за управление на компонентите на околната среда.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Към РИОСВ и Изпълнителната агенция по околна среда се създават експертни екологични съвети.

(3) Функциите, задачите и съставът на съветите по ал. 1 и 2 се определят с правилник на министъра на околната среда и водите.

Чл. 13. (1) Изпълнителната агенция по околна среда към министъра на околната среда и водите осъществява ръководството на Националната система за мониторинг на околната среда.

(2) Изпълнителната агенция по околна среда е юридическо лице.

(3) Изпълнителната агенция по околна среда се ръководи и представлява от изпълнителен директор.

(4) Дейността, структурата, организацията на работа и съставът на Изпълнителната агенция по околна среда се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

Чл. 14. (1) Регионалните инспекции по околната среда и водите, дирекциите на националните паркове и басейновите дирекции осигуряват провеждането на държавната политика по опазване на околната среда на регионално равнище.

(2) Органите по ал. 1 са юридически лица към министъра на околната среда и водите на бюджетна издръжка и се представляват от съответните директори или упълномощени от тях длъжностни лица.

(3) Ръководителите на органите по ал. 1 са второстепенни разпоредители с бюджетни кредити към министъра на околната среда и водите.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Директорите на РИОСВ, директорите на националните паркове и директорите на басейновите дирекции съставят предупредителни и констативни протоколи, издават предписания, заповеди за прилагане на принудителни административни мерки и наказателни постановления.

(5) Броят, териториалният обхват на дейност, функциите и структурата на РИОСВ, правомощията на техните директори, както и дейността на дирекциите на националните паркове и на басейновите дирекции се определят с правилници, издадени от министъра на околната среда и водите.

Чл. 15. (1) Кметовете на общини:

1. информират населението за състоянието на околната среда съгласно изискванията на закона;
2. разработват и контролират заедно с другите органи планове за ликвидиране на последствията от аварийни и залпови замърсявания на територията на общината;
3. организират управлението на отпадъци на територията на общината;
4. контролират изграждането, поддържането и правилната експлоатация на пречиствателните станции за отпадъчни води в урбанизираните територии;
5. организират и контролират чистотата, поддържането, опазването и разширяването на селищните зелени системи в населените места и крайселищните територии, както и опазването на биологичното разнообразие, на ландшафта и на природното и културното наследство в тях;
6. определят и оповестяват публично лицата, отговорни за поддържането на чистотата на улиците, тротоарите и други места за обществено ползване на територията на населените места, и контролират изпълнението на техните задължения;
7. организират дейността на създадени с решение на общинския съвет екоинспекции, включително на обществени начала, които имат право да съставят актове за установяване на административни нарушения;
8. определят длъжностните лица, които могат да съставят актове за установяване на административните нарушения по този закон;
9. осъществяват правомощията си по специалните закони в областта на околната среда;
10. определят лицата в общинската администрация, притежаващи необходимата професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

(2) Кметовете на общини могат да възлагат изпълнението на функциите по ал. 1 на кметовете на кметства и кметовете на райони.

Чл. 16. Областните управители:

1. осигуряват провеждането на държавната политика по опазване на околната среда на територията на областта;

2. координират работата на органите на изпълнителната власт и техните администрации на територията на областта по отношение провеждането на държавната политика по опазване на околната среда;

3. координират дейностите по провеждане на политиката по опазване на околната среда между общините на територията на областта;

4. издават наказателни постановления за актове, съставени по реда на чл. 15, ал. 1, т. 8 .

Глава втора

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

Чл. 17. Всеки има право на достъп до наличната информация за околната среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

Чл. 18. Информацията за околната среда е:

1. налична първична информация;
2. налична предварително обработена информация;
3. нарочно обработена информация.

Чл. 19. Информация за околната среда е всяка информация в писмена, визуална, аудио-, електронна или в друга материална форма относно:

1. състоянието на компонентите по чл. 4 и взаимодействието между тях;
2. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) факторите по чл. 5 , както и дейностите и/или мерките, включително административните мерки, международни договори, политика, законодателство, включително доклади за прилагане на законодателството в областта на околната среда, планове и програми, които оказват или са в състояние да оказват въздействие върху компонентите на околната среда;
3. състоянието на човешкото здраве и безопасността на хората, доколкото те са или могат да бъдат засегнати от състоянието на компонентите на околната среда или, чрез тези компоненти, от факторите, дейностите или мерките, посочени в т. 2;
4. обекти на културно-историческото наследство, сгради и съоръжения, доколкото те са или могат да бъдат засегнати от състоянието на компонентите на околната среда или, чрез тези компоненти, от факторите, дейностите или мерките, посочени в т. 2;
5. анализ на разходите и ползите и други икономически анализи и допускания, използвани в рамките на мерките и дейностите, посочени в т. 2;
6. емисии, зауствания и други вредни въздействия върху околната среда.

Чл. 20. (1) Достъпът до информация за околната среда може да бъде отказан в случаите, когато се иска:

1. класифицирана информация, която представлява държавна или служебна тайна;
2. информация, която представлява производствена или търговска тайна, определена със закон;
3. информация, която представлява интелектуална собственост;
4. информация, която представлява лични данни, ако физическото лице, с което е свързана тази информация, не е съгласно с разкриването ѝ, и съгласно изискванията, предвидени в Закона за защита на личните данни;
5. информация, която би се отразила неблагоприятно на интересите на трето лице, което е предоставило исканата информация, без да има правно задължение да го направи и без да може такава задължение да му бъде наложено, и когато не е съгласно с предоставянето на информацията;
6. информация, която ще се отрази неблагоприятно на компонентите на околната среда.

(2) Информацията за околната среда се предоставя в срок до 14 дни от датата на уведомяване на заявителя за решението на компетентния орган за предоставяне на достъп до исканата информация.

(3) Лицата, които дават информация за околната среда на компетентните органи, са длъжни да обозначат информацията, за която съществува някое от ограниченията за предоставяне по ал. 1.

(4) При вземане на решение за отказ за предоставяне на информация по ал. 1 компетентният орган отчита обществения интерес от разкриването на тази информация.

(5) В случаите на ограничен достъп наличната информация за околната среда се предоставя в частта ѝ, която е възможно да се отдели от информацията по ал. 1.

(6) Ограничаването на правото на достъп до информация не се отнася до емисиите на вредни вещества в околната среда като стойност по показателите, определени от нормативните актове.

Чл. 21. (1) Компетентни органи по тази глава са централните и териториалните органи на изпълнителната власт, които събират и разполагат с информация за околната среда.

(2) Компетентни органи по смисъла на ал. 1 са и другите органи и организации, които се разпореждат със средствата от консолидирания държавен бюджет и събират и разполагат с информация за околната среда, с изключение на органите на законодателната и съдебната власт.

(3) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Задължено да предоставя информация за околната среда по реда на тази глава е и всяко физическо или юридическо лице, което предоставя обществени услуги, свързани с околната среда, и което осъществява тази дейност под контрола на органите и организациите по ал. 1 и 2.

Чл. 22. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Министерският съвет ежегодно внася в Народното събрание

доклад за състоянието на околната среда, предложен от министъра на околната среда и водите, който след приемането му го публикува като Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда.

(2) Докладът по ал. 1 се внася в Народното събрание в тримесечен срок след предоставяне на данните и информацията от Националния статистически институт.

(3) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Регионалните инспекции по околната среда и водите ежегодно в срок до 30 април изготвят регионален доклад за състоянието на околната среда на съответната им територия за предходната година. Съдържанието и обхватът на регионалния доклад се определят с указания на министъра на околната среда и водите.

Чл. 23. (1) При аварийни или други замърсявания, когато са нарушени установените с нормативен или индивидуален административен акт норми на изпускане на замърсяващи вещества в околната среда, лицата, извършили нарушението, както и лицата, отговорни за спазване на нормите, са длъжни незабавно да уведомят съответните областни управители, кметовете на съответните общини, РИОСВ, басейновите дирекции и органите на Държавната агенция "Гражданска защита", а при промяна на радиационната обстановка - и Агенцията за ядрено регулиране.

(2) Компетентните органи по ал. 1 са длъжни незабавно да уведомят Министерството на здравеопазването и засегнатото население за настъпилото наднормено замърсяване, като предложат мерки за защита на човешкото здраве и на имуществото.

Чл. 24. Всеки ръководител на административна структура в системата на изпълнителната власт ежегодно публикува данните за информационните масиви и ресурси от обработена информация за околната среда по чл. 18, т. 2 .

Чл. 25. (1) Министърът на околната среда и водите определя със заповед описанието на информационните масиви и ресурси по чл. 15, ал. 1, т. 3 от Закона за достъп до обществена информация, когато те съдържат информация по чл. 19 .

(2) Заповедта по ал. 1 се обнародва в "Държавен вестник".

(3) Описанието на информационните масиви по ал. 1 и чл. 24 се публикува в Интернет-страницата на Министерството на околната среда и водите.

Чл. 25а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Компетентните органи и лицата по чл. 21 създават Интернет страница и поддържат чрез нея информационна база данни за околната среда, която е безплатна и обществено достъпна.

(2) Базата данни по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. текстове на международни договори, конвенции или споразумения и законодателство, свързано с околната среда;
2. стратегии, планове и програми, свързани с околната среда;
3. доклади за напредъка или прилагането на актовете и документите по т. 1 и 2, ако такива са изготвени или поддържани в електронен вид;
4. националния и регионалните доклади за състоянието на околната среда, както и други доклади за състоянието на околната среда, предвидени в закона или в подзаконов нормативен акт;
5. данни или обобщени данни, постъпващи от мониторинга на дейностите, които оказват или могат да окажат влияние върху околната среда;
6. публични регистри по реда на този закон или на други специални закони в областта на околната среда.

(3) Информацията по ал. 2 периодично се актуализира.

Чл. 26. (1) За предоставяне на информация за околната среда се прилага процедурата, предвидена в глава трета "Процедура за предоставяне на достъп до обществена информация" от Закона за достъп до обществена информация.

(2) В решението за предоставяне на информация по чл. 34, ал. 1 от Закона за достъп до обществена информация се посочва дали се предоставя нарочно обработена информация или друг вид информация.

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г.) Отказите за предоставяне на информация, необходима на лицата за подготовка на защитата им в някое от производствата, предвидени в този закон или в друг закон, се обжалват по реда, предвиден в Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 28. Информацията по чл. 18, т. 1 и 2 се заплаща при условията и по реда на чл. 20 - 22 от Закона за достъп до обществена информация.

Чл. 29. За предоставяне на нарочно обработена информация заплащането се договаря за всеки конкретен случай.

Чл. 30. (1) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., предишен текст на чл. 30, доп., бр. 65 от 2006 г.) Компетентните органи предоставят безплатно налична първична и предварително обработената информация за околната среда помежду си, както и на общините, когато тази информация им е необходима за вземане на решения от

тяхната компетентност, и за изготвяне на докладите по чл. 22 и по чл. 11, ал. 1, т. 9 .

(2) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2006 г.) Физическите и юридическите лица предоставят на компетентните органи на изпълнителната власт информацията, необходима за подготовка и представяне на доклади в Европейската комисия, по ред, определен в наредбата по чл. 11, ал. 2, освен ако в друг нормативен акт не е определен различен ред.

Чл. 31. Националните обществени радио- и телевизионни оператори в своите предавания:

1. разпространяват информация за опазването и управлението на околната среда;
2. осигуряват защита на правото на информация за състоянието на околната среда;
3. популяризират знанията и научно-техническите постижения в областта на опазването на околната среда чрез излъчване на български и чуждестранни образователни програми.

Глава трета

ОПАЗВАНЕ И ПОЛЗВАНЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Раздел I

Общи условия

Чл. 32. Ползването на компонентите на околната среда за задоволяване на собствени потребности с нестопанска цел е безвъзмездно освен в случаите, определени в този закон и в специалните закони в областта на околната среда.

Чл. 33. Определеното със закон използване на природни ресурси с цел стопанска дейност е възмездно.

Чл. 34. Лицата, осъществяващи дейности по чл. 32 и 33 , са длъжни да опазват и възстановяват околната среда.

Раздел II

Опазване и използване на водите и водните обекти

Чл. 35. (1) Опазването и използването на водите и водните обекти се основават на дългосрочна държавна политика.

(2) Дългосрочната политика по опазването на водите и водните обекти е основана на рационалното управление на водите на национално и басейново равнище с основна цел постигане на добро състояние на всички води - подземни и повърхностни, за осигуряване на необходимата по количество и качество вода за:

1. питейно-битовите нужди на сегашните и бъдещите поколения;
2. благоприятното състояние и развитие на екосистемите и влажните зони;
3. стопанските и социалните дейности.

Чл. 36. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2006 г.) Използването на водите и водните обекти включва водоземане и ползване на водните обекти.

(2) Използването на водите и водните обекти се осъществява:

1. без разрешително;
2. с разрешително;
3. чрез предоставяне на концесия.

(3) Когато правото на използване на водите и водните обекти се предоставя чрез различни режими на един и същ титуляр, се прилага по-тежкият режим.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2006 г.) Водоземането и ползването на водните обекти задължително е свързано с осигуряването на минимално допустимия отток в реките.

Чл. 37. Опазването на водите и водните обекти осигурява:

1. баланса между експлоатацията на водите и естественото им възстановяване;
2. съхраняването и подобряването на качеството на повърхностните и на подземните води.

Чл. 38. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Опазването и използването на водите и водните обекти се извършват при условията и по реда на този закон и на специални закони.

Раздел III

Опазване и ползване на почвата

Чл. 39. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Опазването, устойчивото ползване и възстановяването на почвата гарантират ефективна защита на човешкото здраве и на функциите на почвата, като се отчита, че почвата е ограничен, незаменим и практически невъзстановим природен ресурс.

(2) Опазването, устойчивото ползване и възстановяването на почвата имат за цел:

1. предотвратяване на нарушаването, замърсяването и деградацията ѝ;
2. трайно запазване на многофункционалната ѝ способност;
3. осигуряване на ефективна защита на здравето на човека;
4. съхраняване на качествата ѝ като среда за нормално развитие на почвените организми, растенията и животните;

5. осъществяване на превантивен контрол за предотвратяване на неблагоприятни изменения на почвата и прилагане на добри практики за земеползване;

6. отстраняване и/или редуциране на вредни изменения на качеството ѝ, предизвикани от процесите на нарушения, замърсяване и деградация, според изискванията на типовете на земеползване.

Чл. 40. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Юридическите и физическите лица, собственици и/или ползватели на поземлени имоти, са длъжни да не предизвикват вредни изменения върху почвата в собствените и в съседните поземлени имоти.

Чл. 40а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Нормите относно допустимото съдържание на вредни вещества в почвата се определят с наредба на министъра на околната среда и водите, министъра на здравеопазването и министъра на земеделието и горите.

Чл. 41. Собствениците и ползвателите на поземлени имоти са длъжни да вземат мерки за предотвратяване на вредни изменения, застрашаващи почвата.

Чл. 42. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Който причини вредни изменения на почвата, е длъжен да възстанови за своя сметка състоянието ѝ, предхождащо констатираното увреждане.

(2) Собствениците и ползвателите на подземни и надземни мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура са длъжни да ги поддържат в техническа изправност и да не допускат замърсяване или друго вредно изменение на почвата около тях.

Чл. 43. (1) Хумусният пласт на почвата се поставя под специална защита.

(2) Преди започване на строителство или търсене, проучване и добив на подземни богатства хумусният пласт на почвата се изнемва, депонира и оползотворява по предназначение при условията и по реда на наредба на министъра на земеделието и горите, министъра на околната среда и водите и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(3) Дейностите по ал. 2 се извършват, като не се допуска замърсяване или увреждане на почвата в съседните поземлени имоти.

(4) След приключване на дейностите по ал. 2 възложителят или инициаторът на проекта е длъжен да извърши рекултивация на увредения терен.

Чл. 44. Собствениците и операторите на депа за отпадъци, включително хвостохранилища, сгуроотвали и други, както и на съоръжения за съхраняване на отпадъци и/или опасни химични вещества, препарати и продукти ги организират и експлоатират по начин, който изключва замърсяване и увреждане на почвата и другите компоненти на околната среда.

Чл. 44а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия, се извършват съгласно наредба, приета от Министерския съвет.

Чл. 44б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Опазването, устойчивото ползване и възстановяването на функциите на почвата се извършват при условията и по реда на този закон и на специален закон.

Раздел IV

Опазване и ползване на земните недра

Чл. 45. Опазването на земните недра е основно задължение на всички, които осъществяват дейности по тяхното проучване и ползване.

Чл. 46. Опазването на земните недра се осигурява чрез:

1. опазването и рационалното ползване на подземните богатства и подземните води;
2. екологосъобразното управление и използване на отпадъците;
3. (отм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.);
4. възстановяването и/или рекултивацията на нарушените терени при проучването и ползването им;
5. ефективна защита от природни бедствия, катастрофи и други разрушителни процеси в резултат на човешката дейност.

Чл. 47. Земните недра се ползват за:

1. търсене, проучване и добив на подземни богатства;
2. проучване и добив на подземни води и геотермална енергия;
3. промишлено и гражданско строителство; строителство на обекти, свързани с отбраната на страната; съхраняване на отпадъци; стопански, туристически, научноизследователски дейности и др.

Чл. 48. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Опазването и ползването на земните недра при търсенето, проучването и добива на подземни богатства се извършват по ред, определен от този закон и от Закона за подземните богатства.

Чл. 49. Опазването на земните недра при проучването и ползването на подземните води се извършва по ред, определен от Закона за водите.

Чл. 50. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Опазването на земните недра при ползването им за други цели се

извършва при условията и по реда на този закон и на специални закони.

Раздел V

Опазване и ползване на биологичното разнообразие

Чл. 51. (1) На опазване и защита подлежат видовете, местообитанията на видовете и природните местообитания с присъщото им биологично разнообразие.

(2) Опазването на разнообразието от природни местообитания и видове от дивата флора и фауна се осъществява при условията и по реда на специален закон.

(3) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Опазването и ползването на естествения ландшафт се осъществяват по начин и със средства, недопускащи вредно въздействие, необратими изменения и/или увреждане на неговите елементи.

Чл. 52. Дивите растителни и животински видове се ползват по начин и със средства, които гарантират благоприятното развитие на техните популации в естествената им среда.

Чл. 53. (1) За опазването и ползването на горите, дивеча, рибите, билките, гъбите и другите възобновими ресурси от дивата природа се изработват дългосрочни и годишни планове и програми.

(2) Плановете и програмите по ал. 1 се изработват при условията и по реда на съответните специални закони.

Чл. 54. За ползването на горите, дивеча, рибите, билките, гъбите и другите възобновими биологични ресурси от земите и водите - собственост на държавата и на общините, се заплащат такси съгласно съответните специални закони.

Раздел VI

Опазване на атмосферния въздух

Чл. 55. Опазването на чистотата на атмосферния въздух осигурява:

1. защита на човешкото здраве, на живата природа, на природните и културните ценности от вредните въздействия и предотвратяване настъпването на опасности и щети за обществото при изменение на качеството на атмосферния въздух, нарушаване на озоновия слой и промените в климата в резултат на различните човешки дейности;

2. запазване качеството на атмосферния въздух в районите, в които то не е нарушено, и подобряването му в останалите райони.

Чл. 56. Опазването на атмосферния въздух се основава на принципите на устойчивото развитие и се извършва при условията и по реда на глава седма и на Закона за чистотата на атмосферния въздух.

Раздел VII

Управление на отпадъците

Чл. 57. Управлението на отпадъците се осъществява с цел да се предотврати, намали или ограничи вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда и се осигурява чрез:

1. предотвратяването или намаляването на образуването на отпадъци и на степента на тяхната опасност чрез:

а) разработването и прилагането на технологии, осигуряващи рационално използване на природните ресурси;

б) техническото разработване и пускането на пазара на продукти, които са проектирани така, че тяхното производство, употреба и обезвреждане да нямат или да имат възможно най-малък дял за увеличаване на количествата или опасността на отпадъците и рисковете от замърсяване с тях;

в) разработването на подходящи техники за окончателно обезвреждане на опасните вещества, съдържащи се в отпадъците, предназначени за оползотворяване, рециклиране или преработване;

2. оползотворяване на отпадъците чрез рециклиране, повторна употреба или регенериране или чрез друг процес на извличане на вторични суровини или на използване на отпадъците като източник на енергия;

3. безопасно съхраняване на отпадъците, непригодни за оползотворяване на настоящия етап на развитие.

Чл. 58. Лицата, чиято дейност е свързана с образуване и/или третиране на отпадъци, са длъжни да осигурят преработването, рециклирането и обезвреждането им по начин, който не застрашава човешкото здраве, и да използват методи и модерни технологии, които:

1. не водят до увреждане или риск за компонентите на околната среда;

2. не предизвикват допълнително натоварване на околната среда, свързано с шум, вибрации и миризми.

Чл. 59. Управлението на отпадъците се извършва при условията и по реда на този закон и на Закона за управление на отпадъците.

Раздел VIII

(Нов - ДВ, бр. 70 от 2004 г.)

Опазване на околната среда от замърсяване с азбест

Чл. 59а. (1) Министерът на околната среда и водите, съгласувано с министъра на здравеопазването, определя с наредба:

1. изискванията и мерките за предотвратяване и намаляване замърсяването на въздуха и водата с азбест;
2. методите и процедурите за определяне на азбест в прахови емисии;
3. методите и процедурите за определяне на концентрацията на неразтворени вещества в отпадни води, съдържащи азбест;
4. случаите, в които се допускат изключения от изискванията и мерките по т. 1.

(2) Министерът на околната среда и водите може да разреши използването на методи и процедури извън определените в наредбата по ал. 1, ако осигуряват получаването на еквивалентни данни и резултати.

Глава четвърта

ИКОНОМИЧЕСКА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Чл. 60. (В сила от 1.01.2003 г.) (1) Създава се предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда със статут на държавно предприятие по смисъла на чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, наричано по-нататък "предприятието".

(2) Предприятието е юридическо лице със седалище в София.

(3) Предприятието не е търговско дружество и не формира и не разпределя печалба.

Чл. 61. (В сила от 1.01.2003 г.) (1) Основен предмет на дейност на предприятието е реализация на екологични проекти и дейности в изпълнение на национални и общински стратегии и програми в областта на околната среда.

(2) Предприятието осъществява и други дейности, които осигуряват или допълват основния предмет на дейност.

(3) За осъществяване на дейността на предприятието Министерският съвет с решение може да предоставя за ползване и управление имущество - публична и частна държавна собственост.

(4) Предприятието няма право да сключва договори за кредит с търговски банки и други финансови институции, освен ако за това има изрично решение на Министерския съвет.

(5) Дейността на предприятието за изпълнение на задачите, свързани с основния предмет на дейност, се финансира от:

1. таксите, определени със специалните закони в областта на околната среда;
2. целево предоставени средства от държавния бюджет за екологични програми, когато за това има решение на компетентните органи;
3. дарения от местни и чуждестранни физически и юридически лица;
4. постъпления от лихви по депозити;
5. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) глоби или имуществени санкции за административни нарушения по този закон, Закона за водите, Закона за управление на отпадъците, Закона за лечебните растения, Закона за защитените територии, Закона за чистотата на атмосферния въздух, Закона за подземните богатства, Закона за биологичното разнообразие и Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати, наложени от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него длъжностни лица;
6. приходи от портфейлни инвестиции с краткосрочни държавни ценни книжа и облигации;
7. приходи от услуги и дейности, свързани с опазване на околната среда;
8. други постъпления, определени с нормативен акт.

(6) Устройството и дейността на предприятието се уреждат с правилник, приет от Министерския съвет.

Чл. 62. (В сила от 1.01.2003 г.) (1) Ежегодно до 30 октомври предприятието внася в Министерството на околната среда и водите план за дейността си през следващата календарна година.

(2) Планът по ал. 1 включва дейности по чл. 61 и съдържа най-малко следните елементи:

1. цели и очаквани резултати;
2. дейности, които ще бъдат извършвани за постигане на резултатите, включително инвестиционен план на предприятието;
3. план за управление на средствата по чл. 61, ал. 5, разработен на основата на очаквани разходи и приходи от дейността на предприятието.

(3) Ежегодно до 28 февруари на текущата година предприятието внася в Министерството на околната среда и водите годишен отчет за дейността през предходната календарна година.

(4) Министерът на околната среда и водите одобрява плана за дейността на предприятието по ал. 1 и

годишния отчет по ал. 3.

(5) Средствата за административни разходи на предприятието се одобряват от министъра на околната среда и водите едновременно с плана по ал. 1.

(6) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Предприятието води счетоводна отчетност на касова и начислена основа по реда, предвиден за бюджетните предприятия.

(7) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Отчетните данни за активите, пасивите, приходите и разходите на предприятието се консолидират по реда на чл. 33, ал. 3 от Закона за счетоводството.

(8) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Паричните средства на предприятието, включително и сумите за данък върху добавената стойност, се събират, съхраняват, разходват и отчитат по отделна банкова набирателна сметка в Българската народна банка по ред, определен от министъра на финансите и управителя на Българската народна банка.

Чл. 63. (В сила от 1.01.2003 г.) (1) Предприятието се управлява от управителен съвет.

(2) Предприятието се представлява от изпълнителен директор.

(3) Управителният съвет се състои от 7 членове, включително председател.

(4) Членове на управителния съвет са:

1. председател - министърът на околната среда и водите;

2. представител на Министерството на околната среда и водите;

3. директорът на Изпълнителната агенция по околна среда;

4. представител на Министерството на финансите;

5. представител на Националното сдружение на общините в Република България;

6. представител на бизнеса, предложен от юридическите лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, които в устава или в учредителния си акт включват дейности, свързани с опазване на околната среда;

7. изпълнителният директор по ал. 2.

(5) Членовете на управителния съвет и изпълнителният директор се назначават от министъра на околната среда и водите.

Чл. 64. (В сила от 1.01.2003 г.) (1) (Попр. - ДВ, бр. 98 от 2002 г.) Разходването на средствата от:

1. двадесет на сто от санкциите по чл. 69 ;

2. таксите, събирани от Министерството на околната среда и водите по чл. 71 ;

3. приходи от предоставяне на информация за околната среда от Министерството на околната среда и водите,

се извършва съгласно Единната бюджетна класификация за поддържане и подобряване на материалната база, за обучение, квалификация и материално стимулиране на Министерството на околната среда и водите при условия и по ред, определени с наредба на министъра на околната среда и водите.

(2) Средствата за материално стимулиране по ал. 1 без дължимите социалноосигурителни вноски се определят в размер до 25 на сто от годишния размер на средствата за работна заплата по бюджета на Министерството на околната среда и водите за съответната година.

Чл. 65. (1) Осемдесет на сто от санкциите за увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми по чл. 69 постъпват по бюджета на общината, на чиято територия се намира санкционираният субект.

(2) Приходите от глоби и санкции по закона, налагани от кметовете на общини, постъпват по бюджета на съответната община.

(3) Приходите по ал. 1 и 2, както и приходите от глоби за нарушаване на наредбите, приемани от общинските съвети във връзка с опазването на околната среда, се изразходват за екологични проекти и дейности по приоритети, определени в общинските програми за околна среда.

Чл. 66. (1) Националният доверителен екофонд е юридическо лице със седалище София за управление на средствата, постъпващи от суапови сделки "Дълг срещу околна среда" и "Дълг срещу природа" и от правителства и международни финансови институции, и други дарители, предназначени за опазване на околната среда в Република България.

(2) Органи на Националния доверителен екофонд са:

1. управителният съвет;

2. консултативният съвет;

3. изпълнителното бюро.

(3) Управителният съвет се състои от седем членове, включително председател и двама заместник-председатели и четирима членове.

(4) Консултативният съвет се състои от представителите на правителствата и на финансовите и другите институции, които са предоставили средства или оказват съдействие на Националния доверителен

екофонд.

(5) Управителният съвет и консултативният съвет приемат правила за работата си.

(6) Изпълнителното бюро организира дейността на Националния доверителен екофонд.

Чл. 67. Министерският съвет определя с наредба начина на управление, устройството и дейността на Националния доверителен екофонд, реда и начина за набирането, разходването и контрола на средствата по него след съгласувателна процедура с дарителите.

Чл. 68. (1) Източници на постъпления в Националния доверителен екофонд са:

1. целево предоставяни средства от държавния бюджет, в това число във връзка с договори по сделки "Дълг срещу околна среда" и "Дълг срещу природа";
2. дарения от международни финансови институции, правителства, международни фондове и външни юридически лица, предоставяни за екологични програми и проекти;
3. дарения от международни фондации и чуждестранни граждани за подпомагане на държавната политика в областта на околната среда;
4. погашения и лихви по предоставени чрез фонда заеми;
5. лихви от средствата на Националния доверителен екофонд в обслужващата банка;
6. приходи от портфейлни инвестиции с краткосрочни държавни ценни книжа и облигации;
7. други външни постъпления, съответстващи на характера на дейността на Националния доверителен екофонд.

(2) Средствата от Националния доверителен екофонд се разходват за екологични проекти и дейности в съответствие с условията на дарителите и с приоритетите на националните екологични стратегии и програми.

Чл. 69. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) При увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените в разрешителните или в комплексните разрешителни емисионни норми и ограничения на едноличните търговци и на юридическите лица се налагат санкции.

(2) Санкциите по ал. 1 се налагат с наказателно постановление от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него длъжностни лица.

(3) С наказателното постановление по ал. 2 се определят видът и размерът на санкцията.

(4) Наказателното постановление по ал. 2 подлежи на обжалване по реда на Закона за административните нарушения и наказания .

(5) Санкциите по ал. 1 са еднократни или текущи.

(6) Размерът на санкцията по ал. 1 се определя по реда на наредбата по ал. 8.

(7) Санкцията по ал. 1 се налага от датата на извършване на проверката от контролните органи на Министерството на околната среда и водите.

(8) Видът, размерът и редът за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените в разрешителните или в комплексните разрешителни емисионни норми и ограничения се уреждат с наредба на Министерския съвет.

Чл. 69а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) В случаите по чл. 69, ал. 1 министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице налага санкция въз основа на:

1. протокол за проверка от контролиращите длъжностни лица на Министерството на околната среда и водите;

2. протоколи от лабораторни изпитвания/анализи за установяване на замърсяването или увреждането на околната среда и/или неспазването на определените в разрешителните или в комплексните разрешителни емисионни норми и ограничения, издадени от лабораториите в системата на Министерството на околната среда и водите или от акредитирани лаборатории, включително акредитирани лаборатории за собствени периодични или непрекъснати измервания на лицата по чл. 69, ал. 1;

3. констативен протокол, съставен въз основа на протоколите по т. 1 и/или т. 2 от контролиращите длъжностни лица на Министерството на околната среда и водите;

4. предложение от контролиращите длъжностни лица на Министерството на околната среда и водите за налагане на санкция, включващо вида, продължителността и причините за замърсяването или увреждането на околната среда, както и вида и размера на санкцията.

(2) Когато увреждането или замърсяването на околната среда над допустимите норми и/или неспазването на определените в разрешителните или в комплексните разрешителни емисионни норми и ограничения се установява въз основа на извършени собствени периодични или непрекъснати измервания, министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице налага санкция, без да се извършва проверката по ал. 1, т. 1.

(3) Министърът на околната среда и водите със заповед утвърждава образци на протокола за проверка,

констативния протокол, предложението за налагане на санкция и наказателното постановление.

Чл. 69б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Санкционирано лице, което преустанови или намали увреждането или замърсяването на околната среда и/или неспазването на определените в разрешителните или в комплексните разрешителни емисионни норми и ограничения, може да подаде мотивирана молба за отмяна или намаляване на санкцията по чл. 69, ал. 1 до органа, издал наказателното постановление.

(2) В случаите по ал. 1 контролните органи на Министерството на околната среда и водите извършват проверка в срок до 5 работни дни от получаване на молбата по ал. 1.

(3) Когато прекратяването или намаляването на замърсяването или увреждането на околната среда се установява чрез изпитвания/анализи, същите се извършват от лабораториите в системата на Министерството на околната среда и водите или от акредитирани лаборатории, включително акредитирани лаборатории за собствени периодични или непрекъснати измервания.

(4) Когато прекратяването или намаляването на увреждането или замърсяването на околната среда над допустимите норми и/или неспазването на определените в разрешителните или в комплексните разрешителни емисионни норми и ограничения се установява въз основа на извършени собствени периодични или непрекъснати измервания, органът, издал наказателното постановление, отменя или намалява наложената санкция, без да се извършва проверката по чл. 69а, ал. 1, т. 1.

(5) Органът, издал наказателното постановление, със заповед отменя санкцията, когато въз основа на протокола за проверка, протоколите от лабораторните изпитвания/анализи, констативния протокол и предложението от контролиращите длъжностни лица на Министерството на околната среда и водите за отмяна на санкцията се установи, че увреждането или замърсяването на околната среда и/или неспазването на определените в разрешителните или в комплексните разрешителни емисионни норми и ограничения е прекратено.

(6) Органът, издал наказателното постановление, със заповед намалява санкцията, когато въз основа на протокола за проверка, протоколите от лабораторните изпитвания/анализи, констативния протокол и предложението от контролиращите длъжностни лица на Министерството на околната среда и водите за намаляване на санкцията се установи, че увреждането или замърсяването на околната среда и/или неспазването на определените в разрешителните или в комплексните разрешителни емисионни норми и ограничения е намалено.

(7) Санкцията по чл. 69, ал. 1 се отменя или намалява от датата на получаване от компетентния орган на молбата на санкционираното лице.

(8) Когато въз основа на протокола за проверка, протоколите от лабораторните изпитвания/анализи, констативния протокол и предложението от контролиращите длъжностни лица на Министерството на околната среда и водите за налагане на санкция се установи увеличаване на увреждането или замърсяването на околната среда или неспазване на емисионни норми и ограничения съгласно разрешителните и комплексните разрешителни, органът, издал наказателното постановление, със заповед отменя първоначално наложената санкция.

(9) В случаите по ал. 8 министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице налага с наказателно постановление нова санкция по реда на чл. 69а.

(10) Видът, размерът и редът за отмяна или намаляване на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените в разрешителните или в комплексните разрешителни емисионни норми и ограничения се уреждат с наредбата по чл. 69, ал. 8.

Чл. 69в. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) При временно или постоянно спиране на дейността, предизвикала увреждането или замърсяването на околната среда над допустимите норми и/или неспазването на определените в разрешителните или в комплексните разрешителни емисионни норми и ограничения, лицето по чл. 69, ал. 1 може да подаде мотивирана молба за спиране на наложената санкция до органа, издал наказателното постановление или заповедта по чл. 69б, ал. 6.

(2) В случаите по ал. 1 контролните органи на Министерството на околната среда и водите извършват проверка в срок до 5 работни дни от получаване на молбата по ал. 1 и съставят констативен протокол, установяващ спирането на дейността.

(3) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице със заповед спира санкцията, когато въз основа на констативния протокол по ал. 2 се установи, че дейността, предизвикала увреждането или замърсяването на околната среда над допустимите норми и/или неспазването на определените в разрешителните или в комплексните разрешителни емисионни норми и ограничения е спряна.

(4) Наложена санкция се спира от датата на получаване от компетентния орган на молбата на санкционираното лице.

(5) Санкционираното лице е длъжно в срок не по-късно от три дни преди датата на възобновяване на дейността по ал. 1 писмено да уведоми органа, издал заповедта по ал. 3.

(6) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице със заповед възобновява санкцията по чл. 69, ал. 1 или по чл. 69б, ал. 6 от датата на възобновяване на дейността съгласно уведомлението по ал. 5.

(7) Ако санкционираното лице не уведоми органа, издал заповедта по ал. 3, за възобновяването на дейността и след проверка от контролните органи на Министерството на околната среда и водите се установи, че дейността е възобновена, министърът на околната среда и водите налага с наказателно постановление санкция за периода от спирането на санкцията по ал. 3 до датата на проверката от контролните органи на Министерството на околната среда и водите.

(8) Санкцията по ал. 7 се налага в троен размер на спряната по ал. 3 първоначална санкция.

(9) В случаите по ал. 7 органът, издал заповедта по ал. 3, възобновява санкцията от датата на проверката на контролните органи на Министерството на околната среда и водите.

(10) При възобновяване на дейността санкционираното лице може да подаде мотивирана молба за отмяна или намаляване на подлежащата на възобновяване санкция до органа, издал заповедта по ал. 3.

(11) Намаляването или отмяната на подлежащата на възобновяване санкция се извършва по реда на чл. 69б.

(12) Министърът на околната среда и водите със заповед утвърждава образец на констативния протокол по ал. 2.

(13) Редът за спиране и възобновяване на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените в разрешителните или в комплексните разрешителни емисионни норми и ограничения се уреждат с наредбата по чл. 69, ал. 8.

Чл. 70. (1) Ако санкционираните по чл. 69, ал. 1 лица предприемат действия за постигане на установените норми в съответствие с одобрени от министъра на околната среда и водите инвестиционни програми, те заплащат 10 на сто от дължимите санкции.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Условието и редът за намаляване на дължимите санкции по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 69, ал. 8.

(3) При неизпълнение на инвестиционните програми по ал. 1 в установените срокове министърът на околната среда и водите постановява заплащане в трикратен размер на дължимата месечна санкция за целия първоначален период.

(4) Не се допуска удължаване на сроковете за изпълнение на инвестиционните програми, утвърдени от министъра на околната среда и водите по ал. 1.

Чл. 71. За издаването на решения по ОВОС, разрешителни, становища, лицензии и регистриране Министерството на околната среда и водите събира такси.

Чл. 72. Редът за определянето и събирането на таксите по чл. 71 се определя с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

Чл. 72а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Невнесените в срок глоби и санкции по този закон, по Закона за водите, Закона за управление на отпадъците, Закона за лечебните растения, Закона за защитените територии, Закона за чистотата на атмосферния въздух, Закона за подземните богатства, Закона за биологичното разнообразие и Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати се събират заедно с лихвите за санкциите и разноските от Агенцията за държавни вземания по реда на Данъчния процесуален кодекс.

(2) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице издава акт за установяване на публично държавно вземане по ал. 1.

Чл. 73. По предложение на министъра на околната среда и водите, съгласувано с министъра на финансите, ежегодно със закона за държавния бюджет се определят средства от републиканския бюджет за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в националните екологични стратегии и програми.

Чл. 74. По предложение на кмета на общината ежегодно с приемането на общинския бюджет се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в общинските програми за опазване на околната среда.

Глава пета

СТРАТЕГИИ И ПРОГРАМИ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

Чл. 75. (1) Националната стратегия за околна среда и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда по чл. 3.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите, съгласувано с министъра на

здравеопазването, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на транспорта, министъра на земеделието и горите и другите заинтересувани министри и ръководители на държавни агенции, разработва Националната стратегия за околна среда и я внася за одобряване от Министерския съвет.

(3) В процеса на разработване и обществено обсъждане на Националната стратегия за околна среда участват и представители на научните среди и неправителствени екологични и браншови организации.

(4) Министерският съвет внася в Народното събрание за приемане Националната стратегия за околна среда, след което я публикува.

Чл. 76. (1) Националната стратегия за околна среда се разработва за период 10 години и съдържа:

1. анализ на състоянието на околната среда по компоненти, на факторите, които им въздействат, на тенденциите, причините и източниците на замърсяване и увреждане на околната среда по сектори на националното стопанство, както и на институционалната рамка, административните и икономическите средства за осъществяване на политиката;

2. оценка на възможностите и ограниченията в международен и вътрешен план;

3. цели и приоритети;

4. средства за постигане на целите;

5. варианти за реализиране на стратегията с оценка на възможните позитивни и негативни въздействия и последици в международен и вътрешен план;

6. петгодишен план за действие с конкретни институционални, организационни и инвестиционни мерки, срокове, отговорни институции, необходими ресурси и източници на финансиране;

7. схема за организация, наблюдение и отчитане изпълнението на плана за действие, за оценка на резултатите, за предприемане на коригиращи действия при необходимост;

8. други.

(2) Основни критерии при определяне на приоритетите в Националната стратегия за околна среда са:

1. спазване принципите на устойчиво развитие;

2. предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве и околната среда;

3. предотвратяване и намаляване на риска за биологичното разнообразие;

4. намаляване на вредните последици върху компонентите на околната среда в резултат на природни процеси и явления;

5. оптимално използване на природни ресурси и енергия.

(3) Министърът на околната среда и водите ежегодно внася в Министерския съвет отчет за изпълнението на плана за действие по ал. 1, т. 6.

(4) Измененията, допълненията и актуализирането на Националната стратегия за околна среда и петгодишните планове се приемат от Народното събрание по предложение на Министерския съвет.

Чл. 77. Национални планове и програми по компоненти на околната среда и фактори, които им въздействат, се разработват на основата на принципите, целите и приоритетите на Националната стратегия за околна среда и в съответствие с изискванията на специалните закони за околната среда.

Чл. 77а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Министърът на околната среда и водите съвместно с министъра на финансите, министъра на икономиката и енергетиката, министъра на регионалното развитие и благоустройството и други заинтересовани министри разработва Национален план за разпределение на квоти за търговия с емисии на парникови газове.

(2) Националният план за разпределение на квоти за търговия с емисии на парникови газове се приема от Министерския съвет за период 5 години.

(3) С плана по ал. 1 се определят и:

1. общото количество квоти, които ще се разпределят за съответния период;

2. начинът за разпределение на квотите между операторите на инсталации;

3. списъкът на инсталациите и съответното количество квоти, предвидени за всяка инсталация;

4. делът единици редуцирани емисии и сертифицирани единици редуцирани емисии, които могат да се използват за изпълнение на задължението на оператора по чл. 131з.

Чл. 78. Плановете и програмите за регионално развитие, за развитие на икономиката или на отделни нейни отрасли на национално и на регионално равнище осигуряват интегрирано опазване на околната среда в съответствие с принципите и целите на закона и Националната стратегия за околна среда.

Чл. 79. (1) Кметовете на общините разработват програми за опазване на околната среда за съответната община в съответствие с указания на министъра на околната среда и водите.

(2) Програмите по ал. 1 обхващат период на изпълнение не по-малък от 3 години.

(3) Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програмите чрез

участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на програмите се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.

(4) Програмите се приемат от общинските съвети, които контролират изпълнението им.

(5) Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране.

(6) Отчетите по ал. 5 се представят за информация в РИОСВ.

Чл. 80. Проекти на общините могат да се финансират от държавния бюджет или от национални фондове само ако те са обосновани като приоритетни в общинските програми за околна среда.

Глава шеста

ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Раздел I

Общи разпоредби

Чл. 81. (1) Екологична оценка и оценка на въздействието върху околната среда се извършват на планове, програми и инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии или техни изменения, при чието осъществяване са възможни значителни въздействия върху околната среда, както следва:

1. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) екологична оценка се извършва на планове и програми, които са в процес на изготвяне и/или одобряване от централни и териториални органи на изпълнителната власт, органи на местното самоуправление и Народното събрание;

2. оценка на въздействието върху околната среда се извършва на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии съгласно приложения № 1 и 2.

(2) С екологичната оценка и ОВОС се цели интегриране на предвижданията по отношение на околната среда в процеса на развитие като цяло и въвеждане принципа на устойчиво развитие в съответствие с чл. 3 и 9.

(3) (В сила от 1.07.2004 г.) Екологична оценка на планове и програми се извършва едновременно с изготвянето им, като се вземат предвид техните цели, териториалният обхват и степента на подробност, така че да се идентифицират, опишат и оценят по подходящ начин възможните въздействия от прилагането на инвестиционните предложения, които тези планове и програми включват.

(4) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Планове и програми, разработени единствено за целите на националната отбрана или на гражданската защита, както и финансови планове и бюджети със самостоятелно значение, не са предмет на екологична оценка.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Оценката на въздействието върху околната среда по ал. 1, т. 2 определя, описва и оценява по подходящ начин и според всеки конкретен случай преките и непреките въздействия от инвестиционните предложения за строителство, дейности и технологии върху човека, биологичното разнообразие и неговите елементи, включително флора и фауна, почвата, водата, въздуха, климата и ландшафта, земните недра, материалното и културно-историческото наследство и взаимодействието между тях.

(6) (Предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Извършване на ОВОС на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии съгласно приложения № 1 и № 2, когато те са за целите на националната отбрана, се преценява за всеки конкретен случай. Преценката се извършва с решение на Министерския съвет по мотивирано предложение на министъра на отбраната и министъра на околната среда и водите. При преценката се взема предвид очакваното неблагоприятно въздействие, което извършването на ОВОС би оказало върху целите на националната отбрана.

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Процедурата за ОВОС за инвестиционни предложения не се провежда, когато по реда на специален закон те се одобряват по процедура, включваща подобна оценка и при осигурен обществен достъп до информация.

Чл. 82. (1) (В сила от 1.07.2004 г.) Оценката по чл. 81, ал. 1, т. 1 се съвместява изцяло с действащите процедури за изготвяне и одобряване на планове и програми.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Оценката по чл. 81, ал. 1, т. 2 може да се съвместява изцяло при изработване на предварителните (прединвестиционните) проучвания или заданието за проектиране, като се извършва преди акта на най-ранното одобряване по реда на специален закон, с което се определят същността, мястото и капацитетът на инвестиционното предложение.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Когато за осъществяването на инвестиционното предложение трябва да се развият и други, свързани с основния предмет на оценка спомагателни или поддържащи дейности, за които е задължително да се извърши ОВОС или да се прецени необходимостта от ОВОС, оценките на отделните инвестиционни предложения се съвместяват.

(4) (В сила от 1.07.2004 г.) Екологичната оценка на планове и програми завършва със становище на министъра на околната среда и водите или на директора на съответната РИОСВ, чиято форма и съдържание се определят с наредбата по чл. 90 . Органите, отговорни за одобряване и прилагане на плана или програмата, се съобразяват със становището.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Оценката на инвестиционните предложения завършва с решение, издадено от компетентния орган по чл. 94, ал. 1 , което е задължително за възложителя. Решението е задължително условие за по-нататъшното одобряване на инвестиционното предложение, направено по реда на специален закон.

Чл. 83. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Оценките по чл. 81, ал. 1 се възлагат на колектив от регистрирани експерти - български и чуждестранни физически лица, с ръководител, които трябва да декларират, че не са лично заинтересувани от реализацията на инвестиционните предложения.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Оценката се възлага на експертите от възложителя на плана или програмата, или от възложителя на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2 .

(3) Експертите дават заключение, ръководейки се от принципите за намаляване на риска за човешкото здраве и осигуряване на устойчиво развитие съобразно действащите в страната норми за качество на околната среда.

(4) Министерството на околната среда и водите регистрира в публичен регистър лицата по ал. 1, които притежават образователно-квалификационна степен по специалност, придобита във висши училища, и са осъществявали в продължение най-малко на пет години през последните десет години някоя от следните дейности, свързани с опазването на околната среда:

1. проектантска дейност;
2. практика в производствени предприятия;
3. експертна дейност, в това число и изработване на експертизи, писмени консултации, доклади по ОВОС, екологични одити или екологични анализи;
4. преподавателска дейност във висши училища и/или научна дейност;
5. контролна дейност.

(5) От регистъра се изключват експертите, за които е доказано, че в практиката си по ОВОС:

1. три пъти са били автори на раздели от доклади за ОВОС, които са връщани за преработване при оценяването качеството на доклада по чл. 96, ал. 6 ;
2. са представили невярна декларация по ал. 1 и това е доказано по съответния ред.

(6) Удостоверението за вписване в регистъра или мотивираният писмен отказ се издава в 14-дневен срок от министъра на околната среда и водите.

(7) Удостоверението по ал. 6 има валидност пет години.

(8) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Изключването от регистъра по ал. 5 е за срок от 5 години. След изтичането на този срок лицата по ал. 5 могат да кандидатстват за ново вписване в регистъра по общия ред, определен с наредбата по ал. 10.

(9) (Предишна ал. 8 - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Отказът, както и мълчаливият отказ по ал. 6 подлежат на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му или съответно от изтичане на срока по ал. 6.

(10) (Предишна ал. 9 - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Редът за създаване и поддържане на регистъра и редът за кандидатстване на лицата за вписване в регистъра се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.

Раздел II

(В сила от 1.07.2004 г.)

Екологична оценка на планове и програми

Чл. 84. (1) Министърът на околната среда и водите или директорът на съответната РИОСВ е компетентният орган за издаване на становище по екологична оценка на планове и програми съгласно чл. 82, ал. 4 .

(2) Становището по ал. 1 се основава на доклада за екологична оценка, изработен от регистрирани експерти.

Чл. 85. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Екологичната оценка е задължителна за планове и програми в областите селско стопанство, горско стопанство, рибарство, транспорт, енергетика, управление на отпадъците, управление на водните ресурси и промишленост, включително добив на подземни богатства, далекосъобщения, туризъм, устройствено планиране и земеползване, когато тези планове и програми очертават рамката за бъдещото развитие на инвестиционни предложения по приложения № 1 и 2.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Планове и програми по ал. 1 на местно равнище за малки територии и изменения на планове и програми по ал. 1 се оценяват, когато при прилагането им се предполагат

значителни въздействия върху околната среда.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.).

(4) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите или директорът на съответната РИОСВ преценява с решение необходимостта от екологичната оценка за предложен план и програма или за тяхно изменение съгласно процедурата, определена с наредбата по чл. 90 , съобразно следните критерии за определяне значимостта на въздействието им:

1. характеристиките на плановете и програмите по отношение на:

а) степента, до която планът или програмата определя рамката за инвестиционни предложения и други дейности според тяхното местоположение, характер, мащабност и експлоатационни условия или съобразно предвижданията им за разпределението на ресурсите;

б) осигуряване на устойчивото развитие и постигане на националните и регионалните цели;

2. характеристиките на последствията и на засегнатата територия по отношение на: същност, обхват, обратимост и кумулативен характер на предполагаемите въздействия; потенциално трансгранично въздействие, потенциален ефект и риск за здравето на хората или за околната среда, размер и пространствен обхват на последствията, ценност и уязвимост на засегнатата територия; въздействие върху ландшафтите или върху елементи на Националната екологична мрежа;

3. степента, до която планът или програмата влияе върху други планове и програми.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Мотивирано решение по ал. 4 се издава в срок до два месеца от внасянето на искане от възложителя на плана или програмата в зависимост от спецификата и сложността им и се обявява публично.

(6) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Плановете и програмите, за които извършването на екологична оценка е задължително и за които се преценява необходимостта от екологична оценка, се определят с наредбата по чл. 90 .

Чл. 86. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Екологичната оценка се възлага при условията и по реда на чл. 83, ал. 1 - 3 след обявяване на решението по чл. 85, ал. 4 .

(2) Докладът за екологичната оценка включва информация, съответстваща на степента на подробност на плана и програмата и използваните методи за оценка.

(3) Докладът за екологична оценка задължително съдържа:

1. описанието на основните цели на плана или програмата и връзката с други планове и програми;

2. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) текущото състояние на компонентите и факторите по чл. 4 и 5 , културно-историческото наследство и тяхното евентуално развитие без прилагането на плана или програмата;

3. характеристиките на околната среда за територии, които могат значително да бъдат засегнати;

4. съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към плана или програмата, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение;

5. целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към плана и програмата, и начинът, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание по време на изготвянето на плана или програмата;

6. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) възможни значителни въздействия върху околната среда, включително компонентите и факторите по чл. 4 и 5 , културно-историческото наследство и връзките между тях;

7. мерките, които са предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последствия от осъществяването на плана или програмата върху околната среда;

8. мотиви за избор на разгледаните алтернативи и описание на методите на извършване на екологична оценка, включително трудностите (например технически, липса на ноу-хау) при събиране на необходимата за това информация;

9. описание на необходимите мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на плана или програмата;

10. нетехническо резюме на екологичната оценка.

(4) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) При спазване на ал. 1, 2 и 3 екологична оценка не се възлага като самостоятелен доклад, когато по реда на специален закон се изисква подобна оценка да бъде част от плана или програмата, както и когато планът или програмата се изготвя и/или одобрява от органите по чл. 84, ал. 1 .

Чл. 87. (1) Възложителят на плана или програмата:

1. осигурява необходимата подкрепа на регистрираните експерти за провеждане на консултации със заинтересуваните и засегнатите органи, особено с отговорните за подготовката и прилагането на плана или програмата, които са предмет на екологичната оценка;

2. организира консултации с обществеността и със заинтересувани лица, засегнати от прилагането на

плана или програмата;

3. изпраща копие от плана или програмата и от доклада по чл. 86, ал. 2 на всяка държава, която има вероятност да бъде засегната от прилагането на плана или програмата, които са предмет на екологична оценка;

4. организира консултации с държавата, за която има вероятност да бъде засегната.

(2) Резултатите от консултациите се отразяват в доклада за екологична оценка и се вземат предвид в становището на министъра на околната среда и водите или на директора на съответната РИОСВ.

Чл. 88. (1) Становището по чл. 82, ал. 4 и мотивите към него задължително включват обосновка на заключението за предпочитаната алтернатива от гледна точка на околната среда и мерките по чл. 89, които следва да се предприемат.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) До становището по ал. 1 се осигурява достъп на обществеността, засегнатите и заинтересуваните страни и всяка държава, за която има вероятност да бъде засегната от прилагането на плана или програмата по ред, определен с наредбата по чл. 90, ал. 1.

Чл. 89. Мерките за наблюдение и контрол при прилагането на плана или програмата се съгласуват между министъра на околната среда и водите или директора на съответната РИОСВ и органа, отговорен за прилагането на плана или програмата.

Чл. 90. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Условието и редът за извършване на екологична оценка се определят с наредба на Министерския съвет.

(2) В наредбата по ал. 1 се определят и съответните изисквания към:

1. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) преценяването на необходимостта и обхвата на екологичната оценка на възможните въздействия от прилагането на плана или програмата, както и към начина за публично обявяване на решението по чл. 85, ал. 4;

2. задълженията на органите, възлагащи или прилагащи плана или програмата, които са предмет на екологична оценка;

3. обхвата, съдържанието и формата на доклада за екологичната оценка;

4. сроковете, условията и реда за извършване на консултации с обществеността и трети лица, за които има вероятност да бъдат засегнати от плана или от програмата;

5. формата и съдържанието на становището на министъра на околната среда и водите или на директора на съответната РИОСВ;

6. условията за включване в становището на министъра на околната среда и водите или на директора на съответната РИОСВ на резултатите от консултациите по т. 4;

7. наблюдението и контрола на изпълнението на условията, определени в становището на министъра на околната среда и водите или директора на съответната регионална инспекция по околната среда и водите, в процеса на прилагане на плана или програмата;

8. наблюдението и контрола на въздействията върху околната среда при прилагане на плана или програмата с цел предприемането на мерки за предотвратяване или намаляване на екологичните щети в резултат на това прилагане.

Чл. 91. (1) Екологичната оценка на плана или програмата се извършва независимо от ОВОС по раздел III от тази глава.

(2) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Когато за инвестиционно предложение, включено в приложение № 1 или № 2, се изисква и изготвянето на самостоятелен план или програма по чл. 85, ал. 1 и 2, компетентният орган по околна среда може по искане на възложителя или по своя преценка да допусне извършването само на една от оценките по глава шеста.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Събраната информация, направените анализи при подготовката на екологичната оценка на планове и програми и становището на министъра или на директора на РИОСВ се ползват при изработване на докладите и постановяване на решенията на ОВОС за инвестиционни предложения по приложения № 1 и 2.

Раздел III

Оценка на въздействието върху околната среда на инвестиционни предложения

Чл. 92. Оценка на въздействието върху околната среда задължително се извършва на:

1. инвестиционните предложения за строителство, дейности и технологии съгласно приложение № 1;

2. инвестиционните предложения за строителство, дейности и технологии с трансгранично въздействие върху околната среда съгласно приложение № 1 към чл. 2 от Конвенцията по оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст.

Чл. 93. (1) Необходимостта от извършване на ОВОС се преценява за:

1. инвестиционните предложения за ново строителство, дейности и технологии съгласно приложение № 2;

2. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) инвестиционните предложения за разширение и/или промяна на производствената дейност съгласно приложение № 2;

3. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) инвестиционните предложения за разширение и/или промяна на производствената дейност съгласно приложение № 1 към този закон и приложение № 1 към чл. 2 от Конвенцията по оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст ;

4. всяко инвестиционно предложение за ново строителство, дейности и технологии съгласно приложение № 1, разработени изключително или предимно за развитие и изпитване на нови методи или продукти със срок на действие не повече от две години;

5. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) инвестиционни предложения за ново строителство, дейности и технологии в защитени територии съгласно приложение № 2 и за инвестиционни предложения за разширение и/или промяна на производствената дейност в защитени територии.

(2) Необходимостта от извършване на ОВОС по ал. 1, т. 3, 4 и 5 се преценява от министъра на околната среда и водите за всеки конкретен случай и съобразно критериите по ал. 4, който се произнася с мотивирано решение.

(3) Необходимостта от извършване на ОВОС по ал. 1, т. 1 и 2 се преценява от директора на съответната РИОСВ за всеки конкретен случай и съобразно критериите по ал. 4, който се произнася с мотивирано решение.

(4) Необходимостта от извършване на ОВОС по ал. 1 се преценява въз основа на:

1. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) характеристиките на предлаганото строителство, дейности и технологии: обем, производителност, мащабност, взаимовръзка и кумулиране с други предложения, ползване на природни ресурси, генерирани отпадъци, замърсяване и дискомфорт на околната среда, както и риск от инциденти;

2. местоположението, в това число чувствителност на средата, съществуващото ползване на земята, относителното наличие на подходящи територии, качеството и регенеративната способност на природните ресурси в района;

3. способността за асимилация на екосистемата в естествената околна среда на:

а) защитените със закон територии и местообитанията;

б) планинските и гористите местности;

в) влажните и крайбрежните зони;

г) (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) районите, в които нормите за качество на околната среда са нарушени;

д) силно урбанизираните територии;

е) защитените територии на единични и групови паметници на културата, определени по реда на Закона за паметниците на културата и музеите;

ж) териториите и/или зоните и обектите със специфичен санитарен статут или подлежащи на здравна защита;

4. характеристиките на потенциалните въздействия - териториален обхват, засегнато население, включително трансгранични въздействия, същност, големина, комплексност, вероятност, продължителност, честота и обратимост;

5. обществен интерес към предложението за строителство, дейности и технологии.

(5) Органите по ал. 2 и 3 се произнасят по необходимостта от извършване на ОВОС в срок един месец от внасяне на искането от възложителя на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2 , като публично обявяват мотивите за своята преценка.

Чл. 94. (1) Компетентните органи за вземане на решение по ОВОС по чл. 81, ал. 1, т. 2 са:

1. министърът на околната среда и водите - за инвестиционните предложения по чл. 92, т. 1 съобразно критериите за компетентност по приложение № 1, по чл. 92, т. 2 и в случаите на преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС по чл. 93, ал. 2 ;

2. директорите на РИОСВ - за инвестиционните предложения по чл. 92, т. 1 съобразно критериите за компетентност по приложение № 1 и в случаите на преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС по чл. 93, ал. 3 .

(2) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) В случаите, когато инвестиционното предложение засяга защитена територия или територия, контролирана от две или повече РИОСВ, компетентен орган за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС и за вземане на решение по ОВОС е министърът на околната среда и водите.

Чл. 95. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Възложителят на инвестиционното предложение информира в най-ранния етап на своето инвестиционно намерение компетентните органи и засегнатото население, като го обявява писмено.

(2) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Възложителят осигурява изработване на задание за обхват и

съдържание на ОВОС за инвестиционните предложения по приложение № 1 и за тези, за които с решение е преценено да се извърши ОВОС.

(3) (Предшна ал. 2 - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Възложителят провежда консултации с компетентните органи за вземане на решение по ОВОС с други специализирани ведомства и засегнатата общественост по отношение на:

1. специфичните особености на предлаганото строителство, дейности и технологии, степен на развитие на проектното решение и взаимовръзката му със съществуващи или други планирани строителство, дейности и технологии;

2. характеристиките на съществуващата околна среда и всички нейни компоненти;

3. значимостта на предполагаемите въздействия;

4. заданието за обхват и съдържание на ОВОС;

5. границите на проучването във връзка с ОВОС;

6. алтернативите за инвестиционни предложения;

7. засегнатата общественост - интереси и мнения;

8. източниците на информация;

9. методиките за прогнози и оценка на въздействието върху околната среда;

10. мерки за намаляване на предполагаемите отрицателни въздействия върху околната среда.

Чл. 96. (1) Възложителят на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2 представя на компетентния орган за вземане на решение доклад за ОВОС, който съдържа:

1. анотация на инвестиционното предложение за строителството, дейностите и технологиите;

2. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) проучените от възложителя алтернативи за местоположение (със скици и координати на характерните точки в утвърдената координатна система за страната) и/или алтернативи на технологии и мотивите за направения избор за проучването, имайки предвид въздействието върху околната среда, включително "нулева алтернатива";

3. описание и анализ на компонентите и факторите на околната среда по чл. 4 и 5 и на материалното и културното наследство, които ще бъдат засегнати в голяма степен от инвестиционното предложение, както и взаимодействието между тях;

4. описание, анализ и оценка на предполагаемите значителни въздействия върху населението и околната среда в резултат на:

а) реализацията на инвестиционното предложение;

б) ползването на природните ресурси;

в) емисиите на вредни вещества при нормална експлоатация и при извънредни ситуации, генерирането на отпадъци и създаването на дискомфорт;

5. информация за използваните методики за прогноза и оценка на въздействието върху околната среда;

6. описание на мерките, предвидени да предотвратят, намалят или, където е възможно, да прекратят значителните вредни въздействия върху околната среда, както и план за изпълнението на тези мерки;

7. становища и мнения на засегнатата общественост, на компетентните органи за вземане на решение по ОВОС и други специализирани ведомства и заинтересувани държави в трансграничен контекст, в резултат от проведените консултации;

8. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) заключение в съответствие с изискванията на чл. 83, ал. 3 ;

9. нетехническо резюме;

10. описание на трудностите (технически причини, недостиг или липса на данни) при събирането на информация за изработване на доклада за ОВОС;

11. друга информация по преценка на компетентния орган.

(2) Разходите по ОВОС са за сметка на възложителя на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2 .

(3) Възложителят на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2 осигурява необходимата информация за извършване на ОВОС, както и всякаква допълнителна информация, свързана с инвестиционното предложение.

(4) Други органи, разполагащи с информация, която има отношение към извършваната ОВОС, са длъжни да предоставят тази информация в съответствие с глава втора.

(5) При наличие на държавна, служебна или друга защитена със закон тайна информацията се предоставя при спазване на изискванията за поверителност по чл. 20 .

(6) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) За вземане на решение по ОВОС компетентният орган оценява качеството на доклада по ОВОС съобразно проведените консултации по чл. 95, ал. 3 и съответствието с изискванията на нормативната уредба по околната среда в 14-дневен срок от внасянето на доклада.

Чл. 97. (1) След положителна оценка по чл. 96, ал. 6 възложителят организира съвместно с определените от компетентния орган засегнати общини, кметства и райони обществено обсъждане на

доклада за ОВОС.

(2) В обсъждането по ал. 1 могат да участват всички заинтересувани физически и юридически лица, в т.ч. представители на компетентния орган за вземане на решение по ОВОС, териториалната администрация на изпълнителната власт, обществени организации и граждани.

(3) Възложителят на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2 уведомява лицата по ал. 2 за мястото и датата на обсъждането чрез средствата за масово осведомяване или по друг подходящ начин най-малко 30 дни преди срещата за общественото обсъждане.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Възложителят на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2 и компетентните органи по чл. 94, ал. 1 осигуряват обществен достъп до документацията по ОВОС за период 30 календарни дни преди началото на обсъждането по ал. 1.

(5) Представителите на обществеността представят писмено своите становища на срещата за обществено обсъждане или ги изпращат на компетентния орган за вземане на решение по ОВОС не по-късно от 7 календарни дни след обсъждането.

Чл. 98. (1) За инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии на територията на Република България, за които се предполага значително въздействие върху околната среда на територията на друга държава или държави, министърът на околната среда и водите:

1. уведомява засегнатите държави на възможно най-ранния етап на инвестиционното предложение, но не по-късно от датата на уведомяване на собственото население;

2. при съгласие за участие в процедурата по ОВОС предоставя на засегнатата държава описание на инвестиционното предложение и възможната информация за евентуално трансгранично въздействие върху околната среда, както и информация за характера на решението, което се предполага, че ще бъде взето.

(2) В случаите на уведомяване за предполагаемо значително въздействие върху околната среда на територията на Република България - резултат от предлагана дейност на територията на друга държава, министърът на околната среда и водите осигурява:

1. обществен достъп до предоставената информация за ОВОС;

2. своевременното изпращане на всички становища по информацията по т. 1 преди вземането на решения от компетентния орган на другата държава.

Чл. 99. (1) За вземане на решение възложителят представя на компетентния орган в срок до 7 дни след обсъждането по чл. 97 резултатите от него, включително становищата и протокола от неговото провеждане.

(2) Компетентният орган взема решение по ОВОС в срок до 3 месеца след провеждане на общественото обсъждане, като отчита резултатите от него.

(3) Решението по ОВОС съдържа:

1. наименованието на органа, който го издава;

2. името на възложителя, местожителството/седалището;

3. правните и фактическите основания за постановяване на решението;

4. мотиви;

5. разпоредителна част;

6. условия за изпълнение, в това число мерки за предотвратяване, намаляване или ликвидиране на значителни отрицателни въздействия върху околната среда, срокове за изпълнение, където е необходимо;

7. органа и срока, в който може да се обжалва;

8. отговорността при неизпълнение на условията, определени в решението;

9. дата на издаване и подпис.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) В срок 7 дни от постановяване на решението по ОВОС компетентният орган:

1. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) предоставя решението по ОВОС на възложителя на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2 ;

2. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) оповестява решението по ОВОС чрез централните средства за масово осведомяване и/или по друг подходящ начин.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Компетентният орган по ал. 1 осигурява достъп до съдържанието на решението по ОВОС след постановяването му, включително до приложенията към него.

(6) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм., бр. 30 от 2006 г.) Заинтересуваните лица могат да обжалват решението по ОВОС по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването по ал. 4.

(7) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) При промяна на възложителя по ал. 3, т. 2 новият възложител на предложението по чл. 81, ал. 1, т. 2 задължително уведомява компетентния орган, издал решението по ОВОС.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Решението по ОВОС губи правно действие, ако в срок 5 години от

датата на издаването му не е започнало осъществяването на инвестиционното предложение, което се установява с проверка от контролните органи по околната среда.

(9) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) В случаите, когато няма изменение в инвестиционното предложение и няма изменения в условията на околната среда, презаверяване на решение по ОВОС, загубило правно действие, се извършва по искане на възложителя в срок до една година след изтичането на срока по ал. 8.

Чл. 100. (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Компетентните органи по чл. 94 или упълномощени от тях длъжностни лица осъществяват контрол по плана за изпълнение на мерките по чл. 96, ал. 1, т. 6 и по изпълнението на условията от решението по ОВОС.

Чл. 101. (1) Условията и редът за извършване на ОВОС се определят с наредба на Министерския съвет.

(2) С наредбата за ОВОС по ал. 1 се определят изискванията за:

1. преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за инвестиционните предложения по приложение № 2;

2. условията и реда за извършване на консултации с органите, обществеността и лицата, които има вероятност да бъдат засегнати от реализацията на инвестиционното предложение;

3. обхвата, съдържанието и формата на доклада за ОВОС;

4. критериите за оценяване на качеството на доклада за ОВОС;

5. реда и начина за организиране на общественото обсъждане на доклада за ОВОС;

6. мотивите за вземане на решение по ОВОС, включително начина, по който общественото мнение е взето предвид;

7. реда и начина за осъществяване на контрол по изпълнението на условията от решението по ОВОС;

8. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) реда по чл. 99, ал. 9 за презаверяване на решение по ОВОС, загубило правно действие.

Чл. 102. Министерството на околната среда и водите води публичен регистър с данни за извършване на процедурата по ОВОС, включително за общественото обсъждане, издаденото решение по ОВОС и за извършения контрол по изпълнение на решенията по ОВОС.

Глава седма

ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И ОГРАНИЧАВАНЕ НА ПРОМИШЛЕНОТО ЗАМЪРСЯВАНЕ

Раздел I

Предотвратяване на големи аварии

Чл. 103. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) С цел предотвратяването на големи аварии с опасни вещества и ограничаването на последствията от тях за живота и здравето на хората и околната среда всеки оператор на ново или действащо предприятие и/или съоръжение, в което се употребяват и/или се съхраняват опасни вещества, е длъжен да го класифицира като "предприятие и/или съоръжение с нисък рисков потенциал" или като "предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал", за което уведомява министъра на околната среда и водите.

(2) Формата и съдържанието на уведомлението по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6 .

(3) Класификацията по ал. 1 се извършва съгласно критериите по приложение № 3.

(4) АLINEЯ 1 не се прилага за:

1. военни предприятия, съоръжения и складове;

2. опасности, създавани от йонизираща радиация;

3. транспортиране на опасни вещества или препарати и непосредствено временно складиране по време на транспортирането по пътища, железопътни линии, вътрешни водни пътища, море или въздух извън предприятията, както и товарене, разтоварване и транспортиране до или от друго средство за транспорт на докове, кейове или разпределителни гари;

4. транспортиране на опасни вещества или препарати по тръбопроводи и помпени станции извън предприятията;

5. дейностите по търсене, проучване, добив и преработка на подземни богатства в подземни рудници, кариери и сондажни разработки, с изключение на дейностите, включващи химична или термична преработка, при които се употребяват или съхраняват опасни вещества;

6. търсене, проучване и добив на подземни богатства, включително нефт и природен газ, в континенталния шelf и изключителната икономическа зона;

7. депа за отпадъци, с изключение на действащи съоръжения за обезвреждане на течни отпадъци, хвостохранилища или сгуроотвали, съдържащи опасни вещества.

Чл. 104. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Изграждането и експлоатацията на ново и експлоатацията на действащо предприятие и/или съоръжение, класифицирано като "предприятие и/или съоръжение с нисък рисков потенциал" или като "предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал", се извършва след издаване на разрешително при условията и по реда на този раздел.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Разрешителното по ал. 1 е задължително за издаване на разрешение за строеж.

(3) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Разрешителното по ал. 1 е безсрочно.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Алинея 1 не се прилага в случаите по чл. 103, ал. 4 .

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) При промяна на оператора новият оператор - юридическо или физическо лице, поема правата и задълженията съгласно разрешителното.

(6) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Министерският съвет приема наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях.

Чл. 105. (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.).

Чл. 106. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Министърът на околната среда и водите издава разрешителното по чл. 104, ал. 1 .

(2) В разрешителното по чл. 104, ал. 1 министърът на околната среда и водите може да определя условия, свързани с изграждането и експлоатацията на предприятието и/или съоръжението.

Чл. 107. (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.).

Чл. 108. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) За издаване на разрешително по чл. 104, ал. 1 операторът подава до министъра на околната среда и водите заявление в срок до:

1. четири месеца след подаването на уведомлението по чл. 103, ал. 1 - за предприятие и/или съоръжение с нисък рисков потенциал;

2. седем месеца след подаването на уведомлението по чл. 103, ал. 1 - за предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал.

(2) Формата и съдържанието на заявлението по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6 .

Чл. 109. (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.).

Чл. 110. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Към заявлението по чл. 108, ал. 1 операторът на предприятие и/или съоръжение с нисък рисков потенциал прилага:

1. доклад за политиката за предотвратяване на големи аварии, която да гарантира високо ниво на защита на човека и околната среда чрез подходящи средства, структури и системи за управление;

2. документ за платена такса по чл. 71 .

(2) Към заявлението по чл. 108, ал. 1 операторът на предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал прилага:

1. доклад за безопасност;

2. аварийен план на предприятието и/или съоръжението;

3. документ за платена такса по чл. 71 .

(3) Формата и съдържанието на документите по ал. 1 и 2 се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6 .

(4) Операторът може да поиска от министъра на околната среда и водите част от информацията в документите по ал. 1 или 2 да бъде обявена за конфиденциална, когато тя представлява производствена или търговска тайна.

(5) Когато информацията по ал. 1 или 2 представлява държавна или служебна тайна или съдържа лични данни, се прилагат разпоредбите на Закона за защита на класифицираната информация , съответно на Закона за защита на личните данни .

(6) Операторът в 5-дневен срок след уведомлението, че искането му по ал. 4 е частично или напълно уважено, предоставя на министъра на околната среда и водите преработен вариант на документите, който не включва информацията, приета за конфиденциална.

Чл. 110а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице в 14-дневен срок от получаване на документите по чл. 110 уведомява оператора за допуснати грешки и непълноти в тях и определя срок до един месец за отстраняването им.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г., бр. 82 от 2006 г.) В тридневен срок след изтичане на срока по ал. 1 за проверка на документите или за отстраняване на допуснатите грешки и непълноти министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице изпраща документите по чл. 110 за становище до министъра на здравеопазването, председателя на Държавна агенция "Гражданска защита", директора на Национална служба "Пожарна безопасност и защита на населението", председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, областния управител и кмета на общината, на чиято територия е разположено предприятието и/или съоръжението.

(3) Министърът на околната среда и водите, органите по ал. 2 или упълномощени от тях длъжностни лица могат да извършват проверки на място с цел оценка на съответствието на документите по чл. 110 с предвидените от оператора мерки за предотвратяване на големи аварии и за ограничаване на последствията от тях.

(4) Органите по ал. 2 изпращат до министъра на околната среда и водите становищата си в срок до два

месеца от получаване на документите по чл. 110 .

(5) Липсата на становище на някои от органите по ал. 2 в законоустановения срок се смята за мълчаливо съгласие.

(6) Когато въз основа на становище по ал. 2 се установи, че с документите по чл. 110 операторът не е предвидил необходимите мерки за предотвратяване на големи аварии и за ограничаване на последствията от тях, в 10-дневен срок от изтичане на срока по ал. 4 министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице дава срок на оператора за отстраняване на констатираните несъответствия и непълноти.

Чл. 111. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) В срока по чл. 110а, ал. 2 министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице публикува документите по чл. 110 на Интернет страницата на Министерството на околната среда и водите и осигурява в продължение на един месец достъп на обществеността до тях.

(2) В тридневен срок от получаване на документите по чл. 110а, ал. 2 кметът на съответната община информира обществеността чрез местните средства за масово осведомяване за това и осигурява достъп до документите в едномесечен срок.

(3) В случаите, в които има уважено искане за обявяване на конфиденциална информация, министърът на околната среда и водите предоставя на обществеността документите по чл. 110, ал. 6 .

(4) Представителите на обществеността могат да представят на министъра на околната среда и водите мотивирано писмено становище по документите не по-късно от изтичане на едномесечния срок по ал. 1.

Чл. 112. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите издава разрешителното по чл. 104, ал. 1 в срок до един месец след изтичане на срока по чл. 110а, ал. 4 или от получаване на коригираните и допълнени документи по чл. 110а, ал. 6 .

Чл. 112а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице в 7-дневен срок от датата на издаването на разрешителното:

1. писмено уведомява оператора и органите по чл. 110а, ал. 2 , и
2. оповестява издаването на разрешителното чрез централен всекидневник.

Чл. 112б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Министърът на околната среда и водите с мотивирано решение отказва издаването на разрешително в срок до един месец след изтичане на срока по чл. 110а, ал. 4 или от получаване на коригираните и допълнени документи по чл. 110а, ал. 6 , когато:

1. операторът не е предвидил в документите по чл. 110 необходимите мерки или предвидените мерки не са достатъчни за предотвратяване на големи аварии, или за ограничаване на последствията от тях, и/или
2. операторът не е представил документите по чл. 108 , 110 или чл. 110а, ал. 6 в предвидените срокове.

(2) Министърът на околната среда и водите в срока по ал. 1 може мотивирано да откаже с решение издаването на разрешително за изграждане на ново предприятие и/или съоръжение при получаване на мотивирано възражение по законосъобразност от някой от органите по чл. 110а, ал. 2 срещу реализацията на проекта.

(3) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице в 7-дневен срок от датата на издаване на решението по ал. 1 или 2:

1. писмено уведомява оператора и органите по чл. 110а, ал. 2 , и
2. оповестява издаването на решението чрез централен всекидневник.

Чл. 113. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., бр. 30 от 2006 г.) Разрешителното и отказът за издаване на разрешително могат да бъдат обжалвани по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от оповестяването по чл. 112а, т. 2 или по чл. 112б, ал. 3, т. 2 .

Чл. 114. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Министърът на околната среда и водите води публичен регистър на издадените разрешителни по чл. 112 и на отказите по чл. 112б, ал. 1 и 2 .

(2) Формата и съдържанието на регистъра се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6 .

Чл. 115. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Операторът на предприятие и/или съоръжение, за което има издадено разрешително по чл. 104, ал. 1 , е длъжен да:

1. предприема всички необходими мерки за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях за живота и здравето на хората и за околната среда;
2. информира незабавно министъра на околната среда и водите за планирано съществено изменение на предприятието и/или съоръжението.

Чл. 116. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) При възникване на голяма авария операторът на предприятие и/или съоръжение, за което има издадено разрешително по чл. 104, ал. 1 , незабавно уведомява председателя на областния съвет по сигурност и управление при кризи.

(2) След възникване на голяма авария операторът своевременно предоставя на органите по ал. 1 информация за:

1. обстоятелствата по възникването на аварията;
2. опасните вещества, предизвикали възникването на аварията или утежняващи последствията от нея;
3. наличните данни, позволяващи да се оценят последствията от аварията за живота и здравето на хората и за околната среда;
4. предприетите действия непосредствено след възникване на аварията;
5. предвидените мерки за предотвратяване на повторно възникване на авария;
6. предвидените мерки за ограничаване на последствията от аварията.

(3) Операторът е длъжен да актуализира информацията по ал. 2 и да я предостави на органа по ал. 1 при получаване на нови данни, свързани с причините за възникването на аварията и последствията от нея.

Чл. 116а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Операторът на предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал предоставя на засегнатата общественост:

1. информация за планираните мерки за безопасност и начините на поведение и действие в случаи на авария;
2. доклада за безопасност по чл. 110, ал. 2, т. 1 или преработените документи по чл. 110, ал. 6 ;
3. списък на опасните вещества по чл. 103, ал. 1 , с изключение на тези, които са обявени за конфиденциална информация по чл. 110, ал. 4 , и на информацията по чл. 110, ал. 5;
4. информация относно възможността от възникване на "ефект на доминото".

(2) Операторът предоставя информацията по ал. 1, т. 1 и на обектите с обществено предназначение, които в случай на голяма авария могат да бъдат засегнати.

(3) Операторът преразглежда и при необходимост актуализира информацията по ал. 1, т. 1 на всеки три години, както и в случаите на съществени изменения на предприятието и/или съоръжението.

(4) Информацията по ал. 1, т. 1 се актуализира на всеки 5 години.

(5) Минималните изисквания към съдържанието на информацията по ал. 1, т. 1, както и начините за предоставянето ѝ, се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6 .

Чл. 116б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) При планирани съществени изменения в предприятието и/или съоръжението операторът преразглежда и актуализира доклада за политиката за предотвратяване на големи аварии или доклада за безопасност.

(2) Операторът изпраща актуализирания доклад по ал. 1 до министъра на околната среда и водите.

(3) В случаите по ал. 1 операторът подава до министъра на околната среда и водите заявление за преразглеждане на разрешителното по чл. 104, ал. 1 в най-ранния възможен момент, но не по-късно от 4 месеца преди предвидената дата за осъществяване на промените.

(4) Към заявлението по ал. 3 операторът прилага актуализираните документи по ал. 1.

(5) Формата и съдържанието на заявлението по ал. 3 и документите по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6 .

Чл. 116в. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Операторът на предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал преразглежда и при необходимост актуализира доклада за безопасност по чл. 110, ал. 2, т. 1 :

1. на всеки 5 години;

2. по своя инициатива или при поискване от министъра на околната среда и водите, при наличие на нови данни или научна информация, свързани с безопасната експлоатация на предприятието и/или съоръжението.

(2) Операторът по ал. 1 е длъжен да преразгледа и при необходимост да актуализира аварийния план по чл. 110, ал. 2, т. 2 :

1. на всеки три години;

2. по своя инициатива или при поискване от министъра на околната среда и водите, когато са налице нови данни или научна информация, свързани с мерките за безопасност в предприятието и/или съоръжението.

(3) В случаите по ал. 1 и/или ал. 2 операторът уведомява министъра на околната среда и водите, като подава заявление за преразглеждане на разрешителното по чл. 104, ал. 1 и прилага актуализираните документи по ал. 1 и/или ал. 2 или писмена декларация, че няма необходимост от актуализация на документите.

(4) Формата и съдържанието на заявлението по ал. 3 и документите по ал. 1 и 2 се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6 .

Чл. 116г. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) В случаите по чл. 116б и чл. 116в министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице преразглежда издаденото разрешително по реда на чл. 110а и чл. 111 .

Чл. 116д. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Министърът на околната среда и водите в срок до един месец след изтичане на срока за получаване на становища от органите по чл. 110а, ал. 2 или от получаване на

коригираните и допълнени документи от оператора преразглежда издаденото разрешително, като:

1. оставя в сила издаденото разрешително или
2. изменя издаденото разрешително.

(2) В случаите по ал. 1 министърът на околната среда и водите с решение оставя в сила или изменя издаденото разрешително.

(3) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице в 7-дневен срок от датата на издаване на решението по ал. 2:

1. писмено уведомява оператора и органите по чл. 110а, ал. 2 и
2. оповестява издаването на решението чрез централен всекидневник.

Чл. 116е. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Министърът на околната среда и водите в срока по чл. 116д, ал. 1 може с мотивирано решение да откаже да разреши реализирането на промяната по чл. 116б, когато:

1. операторът не е предвидил в документите по чл. 116б и чл. 116в необходимите мерки или предвидените мерки не са достатъчни за предотвратяване на големи аварии или за ограничаване на последствията от тях и/или
2. някой от органите по чл. 110а, ал. 2 е дал мотивирано възражение по законосъобразност срещу реализацията на промяната по чл. 116б .

(2) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице в 7-дневен срок от датата на издаване на решението по ал. 1:

1. писмено уведомява оператора и органите по чл. 110а, ал. 2 и
2. оповестява издаването на решението чрез централен всекидневник.

Чл. 116ж. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм., бр. 30 от 2006 г.) Решенията по чл. 116д, ал. 2 и по чл. 116е, ал. 1 могат да бъдат обжалвани по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от оповестяването им по чл. 116д, ал. 3, т. 2 и чл. 116е, ал. 2, т. 2 .

Чл. 116з. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Когато въз основа на документите по чл. 110, ал. 2 министърът на околната среда и водите идентифицира предприятия и/или съоръжения или група от предприятия и/или съоръжения, за които съществува опасност от възникване на "ефект на доминото", той уведомява операторите на тези предприятия и/или съоръжения.

(2) В случаите по ал. 1 операторите са длъжни:

1. да обменят информация за характера и степента на опасност от възникване на голяма авария в предприятията и/или съоръженията;
2. да актуализират документите по чл. 110, ал. 2 с информацията по т. 1.

(3) В случаите по ал. 1 операторите могат да си сътрудничат при:

1. предоставяне на информацията по чл. 116а на обществеността;
2. предоставяне на информация, необходима за изготвянето на външен аварийен план.

Чл. 116и. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите уведомява потенциално засегнатите страни, когато в предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал съществува опасност от възникване на голяма авария с трансгранично въздействие.

Раздел II

Комплексни разрешителни

Чл. 117. (1) Изграждането и експлоатацията на нови и експлоатацията на действащи инсталации и съоръжения за категориите промишлени дейности по приложение № 4 се разрешават след издаването на комплексно разрешително съгласно разпоредбите на тази глава.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Изискването по ал. 1 се прилага и при съществена промяна на действащи инсталации и съоръжения.

(3) Комплексните разрешителни по ал. 1 и 2 може да се издават за инсталации и съоръжения извън обхвата на приложение № 4 въз основа на писмено заявление от съответните оператори.

(4) При промяна на оператора новият оператор - юридическо или физическо лице, поема правата и задълженията съгласно разрешителното.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Подаването на заявление за издаване на комплексно разрешително или наличието на комплексно разрешително за изграждане и експлоатация на нови и/или за експлоатация на действащи инсталации и съоръжения отменя изискванията за издаване и получаване на следните разрешения, разрешителни, лицензии, експертизи и оценки:

1. по чл. 37 във връзка с чл. 12 от Закона за управление на отпадъците;
2. по чл. 46, ал. 1, т. 1, буква "д" и т. 3 от Закона за водите.

(6) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Операторите на инсталации и съоръжения в обхвата на приложение № 4 могат да подават документи за получаване на разрешението по ал. 5, т. 1 или за разрешителното по ал. 5, т. 2 до началото на срока за подаване на заявление за издаване на комплексно разрешително, определен с

наредбата по чл. 119 .

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Инсталациите или частите от инсталации, използвани за изследователска работа, разработки и изпитания на нови продукти и процеси, не са предмет на разпоредбите на тази глава.

Чл. 118. Комплексното разрешително по чл. 117 е задължително за издаване на разрешение за строеж.

Чл. 119. (1) Условието и редът за издаване на комплексни разрешителни по чл. 117 се определят с наредба на Министерския съвет.

(2) С наредбата по ал. 1 се определят и съответни изисквания към:

1. съдържанието и формата на заявленията за издаване на комплексни разрешителни;
2. реда и начина за определяне на най-добрите налични техники;
3. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) реда и начина за преразглеждане, изменение и актуализиране на издадени комплексни разрешителни;
4. реда и начина на отчитане на емисиите на вредни вещества;
5. съдържанието на мониторинга по чл. 123, ал. 1, т. 3 , включително към процедурите за мониторинг и задължението за предоставяне на съответната информация за органите, отговорни за налагане на съответствието по чл. 128 .

Чл. 120. (1) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Министерът на околната среда и водите или упълномощено от него лице е компетентният орган за издаване, преразглеждане и изменение и актуализиране на разрешителните по чл. 117, ал. 1 и 2 .

(2) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Директорът на съответната РИОСВ е компетентният орган за издаване, преразглеждане и изменение и актуализиране на разрешителните по чл. 117, ал. 3 .

(3) Компетентният орган по ал. 1 координира условията и процедурите по издаване на разрешителните в случаите, когато в тях участва повече от един компетентен орган.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Компетентният орган по ал. 1 и 2 осигурява използването на всяка получена информация и направено заключение от ОВОС при издаването на комплексните разрешителни.

(5) Министерството на околната среда и водите следи развитието на най-добрите налични техники и поддържа информационна система за тях.

Чл. 121. При експлоатацията на инсталациите и съоръженията операторът контролира:

1. прилагането на всички възможни мерки за предотвратяване на замърсяване чрез прилагане на най-добрите налични техники;
2. прилагането на системи за управление на околната среда;
3. недопускането на замърсяване на околната среда съгласно нормите за допустими емисии и нормите за качество на околната среда;
4. избягването на образуване на отпадъци; в противен случай отпадъците се оползотворяват; когато това е технически или икономически невъзможно, те се обезвреждат по начин, който избягва или намалява въздействието им върху околната среда;
5. ефективното използване на енергията;
6. прилагането на всички възможни мерки за предотвратяване на промишлени аварии и ограничаване на последствията от тях;
7. предприемането на необходимите мерки за избягване на възможни рискове от замърсяване и привеждане на територията, върху която е разположена инсталацията, в задоволително състояние след прекратяване на дейността.

Чл. 122. (1) За издаване на комплексно разрешително операторът на инсталацията и съоръжението подава заявление до съответния компетентен орган.

(2) Заявлението по ал. 1 включва описание на:

1. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) инсталацията и различните режими на нейната експлоатация, в т.ч. описание на основните алтернативи, ако има такива;
2. използваните суровини и материали (включително спомагателни);
3. използваната и/или генерираната енергия;
4. характеристиката на площадката, на която е разположена инсталацията;
5. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) вида и количеството на очакваните емисии от инсталацията по отделните компоненти по чл. 4 и фактори по чл. 5 , както и определяне на възможните техни значителни въздействия върху околната среда;
6. предложените технологии и други техники за предотвратяване или в случаите, когато това е невъзможно - за намаляване на емисиите от инсталацията;
7. мерките за предотвратяване, оползотворяване и/или обезвреждане на генерираните от инсталацията отпадъци;

8. планираните допълнителни мерки за постигане на съответствие с общите принципи, определящи основните задължения на оператора съгласно чл. 121 ;

9. мониторинга на емисиите на вредни вещества в околната среда.

(3) Заявлението за издаване на комплексно разрешително съдържа и нетехническо резюме на описанието по ал. 2.

Чл. 123. (1) Комплексното разрешително по чл. 117 съдържа:

1. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) емисионните норми и техническите мерки, в т. ч. такива за извъннормалните условия на експлоатация;

2. задължителните мерки за опазване на въздуха, водата и почвата;

3. изискванията за мониторинг;

4. условията за ограничаване на трансграничното замърсяване;

5. допълнителните мерки за достигане на действащите норми за качество на околната среда.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Нормите и мерките по ал. 1, т. 1 за инсталациите и съоръженията по чл. 117, ал. 1 и 2 се основават на прилагането на най-добри налични техники, без да се предписва използването на определена техника или технология, но като се отчитат техническите характеристики на инсталацията, географското ѝ местоположение и местните особености на околната среда.

(3) Разрешителното съдържа и необходимите условия, които гарантират съответствието на инсталацията с изискванията на закона.

(4) В случаите, когато не може да бъде постигнато съответствието по ал. 3, не се издава комплексно разрешително.

(5) В случаите, когато съответните норми за качество на околната среда изискват по-строги условия от тези, постижими чрез използването на най-добрите налични техники, в комплексните разрешителни по чл. 117, ал. 1 и 2 компетентният орган може да изисква прилагането на допълнителни мерки по ал. 1, т. 5, които не засягат действието на мерки, евентуално предприети за постигане на съответствие с други норми за качество на околната среда.

(6) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) В комплексното разрешително не се включват норми за допустими емисии на парникови газове, освен ако не е необходимо да се гарантира, че няма да се наруши качеството на атмосферния въздух.

Чл. 124. (1) Комплексните разрешителни по чл. 117 са безсрочни.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Компетентният орган преразглежда периодично на всеки пет години разрешителното.

(3) Преразглеждане на разрешителното се предприема по всяко време, когато:

1. инсталацията е причинила значително замърсяване на околната среда;

2. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) операторът е планирал промени в работата на инсталацията;

3. са настъпили съществени промени в най-добрите налични техники, позволяващи значително намаляване на емисиите в околната среда, без това да налага прекомерни разходи за оператора;

4. е настъпила промяна в изискванията за експлоатационна безопасност на инсталацията, налагащи използването на други техники;

5. са настъпили промени в нормативната уредба по околна среда.

(4) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) При преразглеждането на разрешителното по ал. 2 и 3 компетентният орган преценява необходимостта от изменение на условията в разрешителното или от актуализирането му.

Чл. 125. Операторът на инсталацията е длъжен да:

1. информира компетентния орган за всяка планирана промяна в работата на инсталацията;

2. изпълнява условията в комплексното разрешително при експлоатация на инсталацията;

3. информира редовно органа, отговорен за налагането на резултатите от мониторинга, и незабавно да го осведомява за всички инциденти или аварии със значително отрицателно въздействие върху околната среда;

4. осигурява условия на представителите на органа, отговорен за налагането на всички необходими проверки на инсталацията, за вземането на проби и събирането на необходимата информация за изпълнение на задълженията им по закона;

5. изготвя и публикува годишен доклад за изпълнение на дейностите, за които е предоставено комплексно разрешително.

Чл. 126. Компетентният орган, съвместно с общините, оповестява и осигурява при равнопоставеност в продължение на един месец достъп на заинтересуваните лица до заявленията за издаване на комплексни разрешителни и до проектите за комплексни разрешителни, в т. ч. и в държавите, засегнати от дейността на инсталацията, в случай на трансграничен пренос.

Чл. 127. (1) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) След приключване на процедурата за достъп на

обществеността до заявлението за издаване или изменение на комплексно разрешително компетентният орган издава разрешителното:

1. не по-късно от пет месеца - за нови инсталации и съоръжения;
2. не по-късно от осем месеца - за действащи инсталации и съоръжения.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Решението за издаване или изменение на комплексно разрешително се оповестява чрез средствата за масово осведомяване в 14-дневен срок от датата на издаването му, като същевременно се изпраща на държавите, засегнати от дейността на инсталацията, в случай на трансграничен пренос. В този срок писмено се уведомява и заявителят.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г.) Заинтересуваните лица могат да обжалват решението по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от оповестяването му по ал. 2.

Чл. 128. (1) Контролът по изпълнението на условията в издаденото разрешително по чл. 117 се извършва от съответната РИОСВ.

(2) Регионалните инспекции по околната среда и водите са отговорни за периодичното изпращане на информация за мониторинга, предвиден в комплексните разрешителни на Изпълнителната агенция по околна среда.

Чл. 129. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите води публичен регистър с данни за резултатите от издаването, преразглеждането, изменението и актуализирането на комплексните разрешителни.

Чл. 130. (1) Изпълнителната агенция по околна среда поддържа публичен регистър за резултатите от мониторинга на емисиите, предвиден в комплексните разрешителни.

(2) Данните от регистъра по ал. 1 се изпращат в Европейския регистър на емисиите на вредни вещества.

Чл. 131. До получаване на комплексното разрешително се прилагат изискванията за издаване и получаване на разрешителни, лицензии, експертизи и оценки съгласно действащото законодателство.

Раздел III

Национални схеми за подобряване на резултатите в опазване на околната среда

(Загл. изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.)

Чл. 131а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Създава се схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове.

(2) Схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове е открита за участие на български физически и юридически лица, както и на физически и юридически лица от страните - членки на Европейския съюз, и такива от трети страни в съответствие с международните договори и споразумения, по които Република България е страна.

Чл. 131б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Разпределението на квоти за емисии на парникови газове се осъществява в съответствие с Националния план за разпределение на квоти за търговия с емисии на парникови газове.

Чл. 131в. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2006 г.) Изграждането и експлоатацията на нови и експлоатацията на действащи инсталации за категориите промишлени дейности по приложение № 4, т. 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.3, 3.5, 6.1, буква "а", 6.1, буква "б" се разрешават след издаването на разрешително за емисии на парникови газове, съгласно график, определен с наредбата по чл. 131л, т. 1.

(2) Изграждането и експлоатацията на нови и експлоатацията на действащи горивни инсталации с номинална топлинна мощност от 20 до 50 MW, с изключение на инсталациите за изгаряне на опасни или битови отпадъци, се разрешават след издаването на разрешително за емисии на парникови газове съгласно разпоредбите на тази глава.

(3) При промяна на оператора новият оператор - юридическо или физическо лице, поема правата и задълженията съгласно разрешителното.

Чл. 131г. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице е компетентният орган за издаване и преразглеждане на разрешителните по чл. 131в, ал. 1 и 2.

Чл. 131д. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) За издаване на разрешително за емисии на парникови газове операторът на инсталацията подава заявление до компетентния орган.

(2) Заявлението по ал. 1 включва описание на:

1. инсталацията и различните режими на нейната експлоатация, включително използваната технология;
2. суровините и спомагателните материали, чието използване може да доведе до емисии на парникови газове;
3. източниците на емисии на парникови газове от инсталацията;

4. планираните мерки за мониторинг и докладване в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 131л, т. 1 .

(3) Заявлението по ал. 1 включва и нетехническо резюме на описанието по ал. 2.

Чл. 131е. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Разрешителното за емисии на парникови газове съдържа:

1. име и адрес на оператора - физическо лице, съответно наименование, седалище и адрес на управление на оператора - юридическо лице;
2. описание на инсталацията, нейните основни параметри и на емисиите на парникови газове, които се отделят от нея;

3. изискванията за мониторинг, в които са указани методиката и честотата на наблюдение, в съответствие с наредбата по чл. 131л, т. 1 ;

4. изискванията за докладване в съответствие с наредбата по чл. 131л, т. 2;

5. задължение за предаване на квоти, равни на общото количество емисии от инсталацията за всяка календарна година, верифицирано в съответствие с наредбата по чл. 131л, т. 2 в рамките на 4 месеца след приключване на съответната календарна година.

(2) Компетентният орган издава разрешителното по ал. 1 в 6-месечен срок от датата на получаване на заявлението на оператора по чл. 131д .

(3) Компетентният орган отказва да издаде разрешителното по ал. 1, когато:

1. операторът на инсталацията е подал непълно заявление по чл. 131д и в 14-дневен срок не го допълни съгласно указанията на компетентния орган;
2. според съдържанието на подаденото заявление операторът не може да осигури необходимия мониторинг и докладване.

Чл. 131ж. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Компетентният орган преразглежда разрешителното в случай на промяна в работата на инсталацията.

(2) След преразглеждането на разрешителното компетентният орган потвърждава или изменя разрешителното.

Чл. 131з. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Операторите на инсталации, притежаващи разрешително за емисии на парникови газове, са длъжни до 30 април да предават на компетентния орган по чл. 131к определен брой квоти, равняващи се на общото количество емисии, изпуснати от тази инсталация през предходната календарна година, чрез представяне на верифицирания доклад по чл. 131и .

(2) Оператор, неизпълнил задължението си за предаване на квоти по ал. 1, е длъжен да предаде на компетентния орган недостигащото количество квоти през следващата година.

(3) Квотите са валидни за емисии, отделени през периода на действие на съответния Национален план за разпределение.

(4) Квотите, издадени от компетентен орган на държава - членка на Европейския съюз, или трета страна, съгласно договор или споразумение по което Република България е страна, се признават за изпълнение на задължението на оператора по ал. 1.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Единици редуцирани емисии и сертифицирани единици редуцирани емисии, издадени съгласно Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата и Протокола от Киото, се признават за изпълнение на задълженията на оператора по ал. 1, с изключение на генерираните в резултат на:

1. (нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) функциониране на ядрени съоръжения;
2. (нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) дейности по земеползване, промяна в земеползването и лесовъдство.

(6) В срок 4 месеца от началото на всеки 5-годишен период квотите, които вече не са валидни и не са предадени или отменени, се отменят от компетентния орган по чл. 131к .

(7) Компетентният орган по чл. 131к издава квоти на операторите на инсталации, притежаващи разрешително за емисии на парникови газове, за текущия период в замяна на всички притежавани от тях квоти, които са отменени по реда на ал. 6.

(8) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г., в сила до 31.12.2012 г.) Дейности по проекти, водещи до генериране на единици редуцирани емисии и сертифицирани единици редуцирани емисии се осъществяват при следните условия:

1. в случаите на директно намаляване или ограничаване на емисии в резултат от дейности по проект в инсталации по чл. 131в, ал. 1 и 2 , при отмяна на същия брой квоти от общото количество квоти на инсталацията;

2. в случаите на индиректно намаляване или ограничаване на емисии в резултат от дейности по проект в инсталации по чл. 131в, ал. 1 и 2 , при отмяна на същия брой квоти от Националния регистър.

Чл. 131и. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Операторите на инсталации по чл. 131в, ал. 1 и 2 са длъжни да изготвят годишен доклад за емисиите, отделени от инсталацията през предходната година, и да го

представят на компетентния орган по чл. 131к веднага след верификацията му.

(2) Докладите се верифицират в съответствие с наредбата по чл. 131л, т. 2 .

(3) Оператор, чийто доклад не бъде верифициран до 31 март за емисиите през предходната календарна година, не може да извършва прехвърляния на квоти до верифициране на доклада му.

(4) Операторите са длъжни да информират компетентния орган за всяка промяна в работата на инсталацията.

Чл. 131к. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице поддържа Национален регистър за отчитане на издаването, притежаването, предаването, прехвърлянето и отмяната на квоти за емисии на парникови газове в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 2216/2004 на Европейската комисия.

(2) Данните от регистъра по ал. 1 се изпращат в Европейския независим регистър на транзакциите на квоти.

(3) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Участниците в схемата по чл. 131а заплащат такса за вписването им в регистъра по ал. 1 съгласно тарифата по чл. 72 .

Чл. 131л. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Министерският съвет издава наредби за:

1. реда и начина за издаване и преразглеждане на разрешителни за емисии на парникови газове и осъществяване на мониторинг от операторите на инсталации, участващи в схемата на търговия с квоти за емисии на парникови газове;

2. условията, реда и начина за изготвяне на докладите и за верификация на докладите на операторите на инсталации, участващи в схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове;

3. реда и начина на функциониране на Националния регистър за отчитане на издаването, притежаването, предаването, прехвърлянето и отмяната на квоти за емисии на парникови газове.

Чл. 131м. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) (1) (В сила до 31.12.2012 г.) Министърът на околната среда и водите одобрява дейности по проекти, генериращи редуцирани емисии по Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата и Протокола от Киото, и отчита генерираните от тях редуцирани емисии на парникови газове в Националния регистър по чл. 131к, ал. 1 .

(2) Министърът на околната среда и водите издава инструкция за одобряване на проекти, генериращи единици редуцирани емисии и сертифицирани единици редуцирани емисии, в съответствие със:

1. решенията, приети по Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата и Протокола от Киото;

2. правото на Европейския съюз в областта на изменението на климата;

3. международни критерии и инструкции за инсталации за производство на водноелектрическа енергия с капацитет над 20 MW, в частност съдържащите се в доклада на Световната комисия по язовирите "Язовири и развитие - нова рамка за вземането на решения";

4. недопускането на неблагоприятно екологично и социално въздействие в случаите на дейности по проекти с инсталации за производство на водноелектрическа енергия с капацитет над 500 MW.

(3) Министърът на околната среда и водите отчита в Националния регистър по чл. 131к, ал. 1 генерираните от одобрени дейности по проекти редуцирани единици емисии на парникови газове в съответствие с Регламент (ЕО) № 2216/2004.

Чл. 132. (1) Организациите могат да поемат доброволни ангажименти по отношение на опазването на околната среда при:

1. осъществяването на своята дейност;

2. разработването, производството, предлагането и ползването на продукти от тяхната дейност.

(2) За насърчаване на организациите да поемат доброволни ангажименти по отношение опазването на околната среда се създават:

1. Национална схема за управление по околна среда и одитиране;

2. Национална схема за екомаркировка.

(3) Със схемите по ал. 2 се цели сертифициране по определени критерии на организациите и/или техните продукти и регистрирането или обозначаването им по подходящ начин.

Чл. 133. (1) С Националната схема за управление по околна среда и одитиране се постига непрекъснато подобряване на резултатите на различните организации и по отношение на опазването на околната среда и осигуряване на съответната информация на обществеността и на други заинтересувани страни.

(2) Непрекъснатото подобряване на резултатите на организациите по отношение на опазването на околната среда се осъществява чрез:

1. изграждането и прилагането на системи за управление по околна среда;

2. систематична, обективна и периодична оценка на ефективността на системите по т. 1;

3. обсъждането с обществеността на постигнатите резултати по отношение опазването на околната

среда;

4. активното включване на персонала в системите за управление по околна среда.

Чл. 134. Министерството на околната среда и водите води публичен регистър на организациите, които отговарят на изискванията на Националната схема за управление по околна среда и одитиране.

Чл. 135. (1) Проверката на организациите за съответствие с изискванията за регистрация по Националната схема за управление по околна среда и одитиране се извършва от независими проверяващи, акредитирани от Изпълнителната агенция "Българска служба за акредитация".

(2) Изпълнителната агенция по ал. 1 води публичен регистър на независимите акредитирани проверяващи.

Чл. 136. Органите на управление, тяхната компетентност, както и изискванията към организациите и редът за регистриране по Националната схема за управление по околна среда и одитиране се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 137. (1) Целта на Националната схема за екомаркировка е насърчаване на разработването, производството, разпространението и ползването на продукти, които имат потенциал да намалят вредното въздействие върху околната среда в сравнение с други продукти от същата група.

(2) Националната схема за екомаркировка се осъществява чрез:

1. предоставяне на потребителите на точна, неподвеждаща и основана на научни изследвания информация;

2. определяне на въздействието върху околната среда в резултат на взаимодействията на продуктите с околната среда, включително използването на енергия и природни ресурси през целия им жизнен цикъл.

Чл. 138. Въвеждането на Националната схема за екомаркировка се съгласува с други съществуващи маркировки или споразумения за сертифициране на определено качество.

Чл. 139. (1) Обхватът на прилагане на Националната схема за екомаркировка, условията и редът за получаване на екомаркировка, видът и начинът за използването ѝ се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Критериите за получаване на екомаркировка, на които следва да отговарят продуктите от дадена група, се определят със заповеди на министъра на околната среда и водите, като се обнародват в "Държавен вестник".

Чл. 140. Националната схема за екомаркировка не се прилага за фармацевтични продукти и медицински изделия по смисъла на § 1, т. 40 от допълнителните разпоредби на Закона за лекарствата и аптеките в хуманната медицина, които са предназначени за професионална употреба, използват се по лекарско предписание или под контрола на медицински персонал, както и за храни и напитки.

Чл. 141. Продуктите, които получават екомаркировка, трябва да отговарят на изискванията на нормативните актове за безопасност, за опазване здравето на хората и околната среда.

Чл. 142. Участието на организациите в Националната схема за управление по околна среда и одитиране и Националната схема за екомаркировка е доброволно.

Глава осма

НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Чл. 143. Националната система за мониторинг на околната среда обхваща територията на цялата страна.

Чл. 144. (1) Националната система за мониторинг на околната среда включва:

1. националните мрежи за:

а) мониторинг на атмосферния въздух;

б) мониторинг на валежите и повърхностните води;

в) мониторинг на подземните води;

г) мониторинг на морските води;

д) мониторинг на геоложката среда;

е) мониторинг на земите и почвите;

ж) мониторинг на горите и защитените територии;

з) (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) мониторинг на биологичното разнообразие;

и) радиологичен мониторинг;

к) мониторинг на шумовото замърсяване в околната среда;

л) мониторинг на нейонизиращи лъчения;

м) мониторинг на депата и старите замърсявания с отпадъци;

2. контролно-информационна система за емисии във въздуха и състоянието на отпадъчните води;

3. експлоатацията, комуникационното и информационното осигуряване и лабораторното обслужване на мрежите по т. 1 и 2.

(2) Националните мрежи за мониторинг на околната среда се проектират и изграждат в съответствие с националните, европейските и международните стандарти.

(3) За информационното осигуряване на Националната система за мониторинг на околната среда се създава национална автоматизирана система за мониторинг на околната среда.

(4) Националната автоматизирана система за мониторинг на околната среда се организира на национално, на басейново и на регионално ниво.

(5) Измерванията и лабораторните изпитвания се извършват от акредитирани лаборатории.

(6) Министърът на околната среда и водите утвърждава със заповед мрежите по ал. 1, т. 1.

Чл. 145. Задачите на Националната система за мониторинг на околната среда са:

1. провеждане на наблюдения на националните мрежи за определяне състоянието на компонентите на околната среда;

2. обработване, анализ, визуализация и съхраняване на информацията от мрежите по т. 1 и от собствения мониторинг;

3. осигуряване на информация за оперативен контрол;

4. прогнозиране на състоянието, оценка на риска за околната среда и разработване на предложения за подобряването ѝ;

5. информационно осигуряване на органите на изпълнителната власт и на обществеността;

6. създаване и поддържане на специализирани карти и регистри на компонентите на околната среда и на факторите, които им въздействат;

7. обмен на информация за състоянието на околната среда с Европейската система за мониторинг.

Чл. 146. (1) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2005 г.) За провеждането на собствен мониторинг лицата, задължени по Закона за водите, Закона за чистотата на атмосферния въздух, Закона за подземните богатства, Закона за защита от шума в околната среда и Закона за управление на отпадъците, разработват план, съобразен с поставените условия в разрешителното или в решението по ОВОС.

(2) Планът за собствен мониторинг се одобрява от органа, задължил лицето по ал. 1.

(3) При одобряването на плана за собствен мониторинг органът по ал. 2 определя информацията, която лицата, провеждащи собствен мониторинг, са длъжни да предоставят за включване в националната автоматизирана система за екологичен мониторинг, както и реда и начина за предоставянето ѝ.

Чл. 147. (1) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2005 г.) Националната система за мониторинг на околната среда, с изключение на националната система за мониторинг на шума в урбанизираните територии, се организира и ръководи от министъра на околната среда и водите.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2005 г.) Създаването, функционирането, материално-техническото и информационно-програмното осигуряване на националната автоматизирана система за екологичен мониторинг, с изключение на националната система за мониторинг на шума в урбанизираните територии, се осъществяват от Изпълнителната агенция по околна среда.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.)

(4) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2005 г.) Методическото ръководство на мониторинговата дейност, с изключение на мониторинговата дейност върху шума в урбанизираните територии, се осъществява от Изпълнителната агенция по околна среда.

(5) Оценка за състоянието на околната среда се извършват на регионално и на национално равнище от РИОСВ и Изпълнителната агенция по околна среда.

(6) Данните и оценките за състоянието на околната среда се публикуват в тримесечен и годишен бюлетин за състоянието на околната среда.

(7) Данните от наблюденията и оценките, получени в резултат на дейността на Националната система за мониторинг на околната среда, както и на собствения мониторинг са основа за осъществяване на контрол и за налагане на санкции при нарушаване на нормативните изисквания.

Глава девета

КОНТРОЛ

Раздел I

Общи условия

Чл. 148. (1) Министерството на околната среда и водите осъществява контрол върху компонентите на околната среда и факторите, които им въздействат.

(2) Контролът е превантивен, текущ и последващ.

(3) Контролът се осъществява на национално равнище от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него длъжностни лица, а на регионално равнище - от директорите на РИОСВ, директорите на басейновите дирекции, директорите на националните паркове, областните управители и от кметовете на общините или от упълномощени от тях длъжностни лица.

Чл. 149. (1) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Физическите и юридическите лица са длъжни да осигуряват незабавен достъп и да оказват съдействие на органите по чл. 148, ал. 3 за всички обекти и територии за извършване на проверка, за измерване или за вземане на проби от настоящи или потенциални източници на замърсяване и/или увреждане на околната среда.

(2) Достъпът до обекти и територии на Министерството на вътрешните работи и на Министерството на отбраната се разрешава от съответния началник на структурно звено на министерството.

(3) Органите на изпълнителната власт и подчинените им администрации, организациите, юридическите и физическите лица са длъжни да оказват съдействие на органите, осъществяващи контрол по изпълнението на техните функции.

Чл. 150. Физическите и юридическите лица, които притежават и използват пречиствателни съоръжения и съоръжения за третиране на отпадъци, са длъжни да осигурят функционирането им, съгласно разпоредбите на нормативните актове и съобразно условията в решенията по ОВОС, в разрешителните и другите индивидуални административни актове, отнасящи се до тях.

Чл. 151. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) За установените по време на контролната дейност административни нарушения контролните органи съставят актове за установяване на нарушенията.

(2) В случаите по ал. 1 контролните органи могат да издават писмени предписания и заповеди за налагане на принудителни административни мерки.

Раздел II

Превантивен контрол

Чл. 152. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Превантивният контрол за опазване на околната среда се осъществява чрез екологичната оценка при одобряването на планове и програми, чрез ОВОС като условие в развитието на инвестиционния процес, както и чрез издаване на комплексни и други разрешителни, предвидени в закона.

Чл. 153. (1) Превантивният контрол има за цел недопускане на замърсяване и/или увреждане на околната среда над допустимите норми преди осъществяване на предлаганата и/или планираната дейност.

(2) В изпълнение на своите функции и с оглед постигането на целта на превантивния контрол органите по чл. 148, ал. 3 съставят предупредителни протоколи на физическите лица, на управителните органи на юридическите лица и на едноличните търговци, които подлежат на контрол.

(3) В протоколите, съставени въз основа на ал. 2, се отразяват фактите или обстоятелствата, които могат да доведат до увреждане и/или замърсяване на околната среда, и се дават задължителни предписания за недопускане на отразените факти и/или обстоятелства.

(4) Предписанията от протокола по ал. 3 са задължителни за проверявания.

Раздел III

Текущ и последващ контрол

Чл. 154. (1) Текущият контрол обхваща:

1. контрола върху качеството на компонентите на околната среда и факторите, които ѝ въздействат;
2. контрола по изпълнението на издадените от Министерството на околната среда и водите, басейновите дирекции, дирекциите на националните паркове и от регионалните инспекции по околната среда и водите разрешителни, решения по оценка на въздействие върху околната среда и на предвидените мерки в програмите.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Текущият контрол се осъществява чрез извършване на проверки, по документи и на място, наблюдения и измервания.

(3) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Когато при проверка по документи или на място бъде констатирана липса на документи, удостоверяващи спазването на установените изисквания, проверяването лице ги представя в 7-дневен срок от проверката.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Текущият контрол включва достъп до:

1. данните от собствения мониторинг на обекта, осъществяван от оператора;
2. информацията, свързана с производствената дейност на обекта;
3. имотите и съоръженията, които са държавна, общинска и частна собственост.

Чл. 155. (1) По време на извършването на текущия контрол длъжностни лица, определени от органите по чл. 148, ал. 3, съставят констативни протоколи.

(2) В протоколите по ал. 1 се отразяват констатираните факти и обстоятелства и се дават задължителни предписания с посочване на срокове и отговорници за изпълнението им.

Чл. 156. Последващият контрол се осъществява чрез проследяване на:

1. резултатите от изпълнението на мерките, предвидени в решенията по ОВОС и разрешителните, както и от изпълнението на инвестиционните проекти;
2. изпълнението на предписанията, дадени на контролираните лица по време на извършването на

превантивния и на текущия контрол.

Чл. 157. Съставянето на актове за извършени административни нарушения и издаването на наказателни постановления са част от текущия и последващия контрол.

Чл. 157а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Министърът на околната среда и водите контролира изпълнението на задълженията на оператора, на който е издадено разрешително по чл. 104, ал. 1 .

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г., бр. 82 от 2006 г.) Контролът по ал. 1 се извършва чрез съвместни проверки от определени със заповед на министъра на околната среда и водите комисии, съставени от представители на териториалните и регионалните структури на Министерството на околната среда и водите, Министерството на здравеопазването, Държавната агенция "Гражданска защита", Националната служба "Пожарна безопасност и защита на населението", Държавната агенция за метрологичен и технически надзор и упълномощени представители на областните управители и на кметовете на общините.

(3) Комисиите по ал. 2 контролират:

1. изпълнението на условията в разрешителните по чл. 104, ал. 1 и чл. 116д, ал. 1 ;

2. изпълнението на задълженията на оператора по чл. 115, т. 1, чл. 116а , чл. 116в, ал. 1, т. 1 и ал. 2, т. 1 и чл. 116з, ал. 2.

(4) Съвместните проверки се осъществяват:

1. въз основа на годишен план за контролна дейност на комисиите;

2. при жалби и сигнали.

(5) Съвместните проверки се осъществяват най-малко веднъж годишно за предприятия и/или съоръжения с висок рисков потенциал.

(6) Със заповедта по ал. 2 министърът на околната среда и водите определя поименния състав и председателя на комисията, както и обектите и обхвата на проверката.

(7) Министърът на околната среда и водите упълномощава председателя на комисията по ал. 2 да съставя констативни протоколи за извършените проверки, да дава задължителни предписания и да съставя актове за констатираните при проверката административни нарушения.

(8) Министърът на околната среда и водите със заповед утвърждава годишния план за контролна дейност.

(9) Организацията на работата на комисията по ал. 2 и формата на годишния план по ал. 4, т. 1 се определят с наредбата по чл. 104, ал. 6 .

Чл. 157б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) По време на извършването на съвместната проверка председателят на комисията по чл. 157а, ал. 2 съставя констативен протокол, който се подписва от всички нейни членове.

(2) В протокола по ал. 1 се отразяват констатираните факти и обстоятелства и се дават задължителни предписания със срокове и отговорници за изпълнението им.

(3) Председателят на комисията по чл. 157а, ал. 2 при констатирани нарушения съставя акт за административно нарушение.

(4) Министърът на околната среда и водите издава наказателно постановление, с което налага на оператора съответното административно наказание.

Чл. 157в. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) При извършване на проверката членовете на комисията по чл. 157а, ал. 2 имат право да изискват необходимите данни, сведения, справки и обяснения от проверяваните лица и от трети лица, свързани с осъществяване на контролираната дейност.

(2) Операторът на предприятието и/или съоръжението е длъжен да осигурява на представителите на контролната комисия по чл. 157а, ал. 2 необходимото съдействие за изпълнението на всички проверки на предприятието и/или съоръжението, вземане на проби и събиране на необходимата информация за изпълнение на задълженията им по този закон.

(3) Членовете на комисията по чл. 157а, ал. 2 са длъжни да не разгласяват служебната, производствената и търговската тайна, която им е станала известна при или по повод осъществяването на контролната дейност.

Глава десета

ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

Чл. 158. Министърът на околната среда и водите или упълномощени от него длъжностни лица, директорите на РИОСВ, директорите на националните паркове и директорите на басейновите дирекции прилагат принудителни административни мерки в случаите на:

1. аварийни ситуации, предизвикани от действия или бездействия на собственици или ползватели на обекти и територии;

2. бедствени ситуации;

3. възникване на непосредствена опасност за замърсяване или увреждане на околната среда или за увреждане на здравето или имуществото на хората;

4. предотвратяване или преустановяване на административни нарушения, свързани с опазването на околната среда, както и предотвратяване и/или отстраняване на вредните последици от тези нарушения.

Чл. 159. (1) Принудителните административни мерки са превантивни, преустановителни и възстановителни.

(2) При прилагането на принудителните административни мерки министърът на околната среда и водите или упълномощени от него длъжностни лица, директорите на РИОСВ, директорите на националните паркове и директорите на басейновите дирекции със съдействието на областния управител спират с мотивирана заповед производствената дейност на собствениците или ползвателите на територии, както и достъпа до територии на собствениците и ползвателите, включително чрез пломбиране или запечатване.

(3) Маркировката на пломбата и начинът на пломбиране и запечатване по ал. 2 се утвърждават със заповед на министъра на околната среда и водите.

Чл. 160. (1) Прилагането на принудителна административна мярка се извършва с мотивирана заповед на органа по чл. 158 .

(2) В заповедта по ал. 1 се определя видът на принудителната административна мярка и начинът на прилагането ѝ.

(3) Заповедта по ал. 1 се връчва на заинтересуваното лице по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г.) Заповедта по ал. 1 може да се обжалва от заинтересуваните лица по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) Обжалването на заповедта по ал. 1 не спира действието ѝ.

Чл. 161. (1) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице обжалва актовете на административните органи, които противоречат на нормативните актове в областта на опазването на околната среда.

(2) Обжалването по ал. 1 спира действието на обжалвания акт.

Чл. 162. (1) За нарушенията на този закон, които не съставляват престъпления, физическите лица, областните управители, кметовете на общини, кметовете на райони, кметовете на кметства и длъжностните лица се наказват с глоби от 100 до 6000 лв., а на юридическите лица и на едноличните търговци се налагат имуществени санкции от 1000 до 20 000 лв.

(2) При повторно нарушение размерът на глобата или имуществената санкция е в двойния размер по ал. 1.

(3) При явно маловажни случаи на нарушения, извършени от физически лица, глобата е 100 лв.

Чл. 163. (1) (Предишен текст на чл. 163 - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Независим експерт по оценка на въздействието върху околната среда, който наруши чл. 83, ал. 3 , се наказва с глоба от 1000 до 10 000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Който използва знака на Националната схема за екомаркировка за свои продукти и за свързани с него технически или рекламни материали, без да е получил право на това, се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) При повторно нарушение глобата, съответно имуществената санкция, е в двоен размер.

Чл. 164. За неизпълнение на изискванията по чл. 125 на оператора на инсталацията - юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 10 000 до 100 000 лв.

Чл. 164а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) За неизпълнение на изискванията на чл. 131з, ал. 1 на оператора на инсталацията - юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 200 лв. за всеки тон еквивалент въглероден диоксид, за който операторът не е предал квоти.

Чл. 165. (1) Длъжностно лице, което не допусне в обекта или на територията контролен орган, извършващ проверка, измерване или вземане на проба, се наказва с глоба от 2000 до 20 000 лв.

(2) Имуществена санкция от 2000 до 20 000 лв. се налага на юридическото лице или едноличния търговец в случаите, когато негов работник или служител извърши нарушение по ал. 1, независимо от това дали контролният орган може да установи самоличността на работника или служителя.

Чл. 166. С наказанията по чл. 165 се наказват и лицата, които:

1. не предоставят на контролните органи съществуващите данни от собствения мониторинг;

2. не спазват условията, предвидени в разрешителните и в решенията по ОВОС;

3. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) не изпълняват предписанията, дадени в индивидуалните административни актове и констативните протоколи по чл. 155 , издавани от министъра на околната среда

и водите, директорите на РИОСВ, директорите на басейновите дирекции, директорите на националните паркове или от упълномощени от тях длъжностни лица.

Чл. 166а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) (1) Физическо или юридическо лице, което извършва дейност без разрешително по чл. 104, ал. 1 или без решение за изменение на разрешителното по чл. 116д, ал. 1, т. 2, в случаите, когато такава се изисква, ако не подлежи на по-тежко наказание, се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, от 30 000 до 100 000 лв.

(2) За неспазване на условията, предвидени в разрешителното по чл. 104, ал. 1 или в решението по чл. 116д, ал. 2, а също и за неизпълнение на задълженията по чл. 115, т. 1 и чл. 116з, ал. 2, физическото лице, ако не подлежи на по-тежко наказание, или юридическото лице се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, от 10 000 до 20 000 лв.

(3) За неизпълнение на задълженията по чл. 116а, ал. 1 и 2 физическото лице, ако не подлежи на по-тежко наказание, или юридическото лице се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, от 5000 до 10 000 лв.

(4) За неспазване на сроковете, предвидени в чл. 108, ал. 1, чл. 116а, ал. 3 и 4, чл. 116в, ал. 1, т. 1 и ал. 2, т. 1 физическото или юридическото лице се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, от 2000 до 5000 лв.

Чл. 167. (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Актовете, с които се установяват административни нарушения по този закон, се съставят от длъжностни лица, определени от министъра на околната среда и водите, съответно от директорите на РИОСВ, директорите на басейновите дирекции или директорите на националните паркове.

Чл. 168. (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Наказателните постановления по закона се съставят по реда на Закона за административните нарушения и наказания и се издават от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него длъжностни лица, от директорите на РИОСВ, директорите на басейновите дирекции или директорите на националните паркове.

Чл. 169. (1) Актове за установяване на административни нарушения по този закон могат да съставят и представители на обществеността и на неправителствени екологични организации, определени от министъра на околната среда и водите.

(2) Наказателните постановления по ал. 1 се издават от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него длъжностни лица.

Глава единадесета

ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ

Чл. 170. (1) Който виновно причини другиму вреди от замърсяване или увреждане на околната среда, е длъжен да ги обезщети.

(2) В случаите, когато е увредено имущество - държавна собственост, оправомощен да заведе иска по ал. 1 е:

1. министърът на околната среда и водите - ако вредите са настъпили на територията на повече от една област;

2. областният управител - ако вредите са настъпили на територията на повече от една община.

(3) В случаите, когато е увредено имущество - общинска собственост, кметът на общината е оправомощен да заведе иска по ал. 1.

Чл. 171. Увредените лица и лицата по чл. 170, ал. 2 и 3 могат да предявят иск срещу нарушителя за преустановяване на нарушението и за отстраняване последиците от замърсяване.

Чл. 172. Ликвидирането на последствията, причинени от трансгранично замърсяване на околната среда, се осъществява въз основа на международен договор, по който Република България е страна.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Околна среда" е комплекс от естествени и антропогенни фактори и компоненти, които се намират в състояние на взаимна зависимост и влияят върху екологичното равновесие и качеството на живота, здравето на хората, културното и историческото наследство.

2. "Опазване на околната среда" е комплекс от дейности, които са насочени към предотвратяване на деградацията на околната среда, към нейното възстановяване, запазване и подобряване.

3. "Природни ресурси" са частите на органичната и неорганичната природа, които се използват или могат да бъдат използвани от човека за задоволяване на неговите нужди.

4. "Възобновими ресурси" са тези, които естествено се възстановяват или чрез специални дейности могат да бъдат изцяло или частично възстановени и за които се счита за доказано, че се възстановяват с темпове, съпоставими с темповете на тяхната експлоатация. Всички останали ресурси са невъзобновими.

5. "Замърсяване на околната среда" е промяната на качествата ѝ вследствие на възникване и

привнасяне на физически, химически или биологически фактори от естествен или антропогенен източник в страната или извън нея, независимо дали се превишават действащите в страната норми.

6. "Увреждане на околната среда" е такова изменение на един или повече от съставлящите я компоненти, което води до влошаване качеството на живот на хората, до обедняване на биологичното разнообразие или до затруднено възстановяване на природните екосистеми.

7. "Налична първична информация" е информацията, представляваща резултатите от измервания, изпитвания, наблюдения и други подобни, непридружени от анализи, прогнози и обяснения, събирана в рамките на задълженията на компетентната администрация, без за това да е необходимо искане на заинтересувано лице.

8. "Налична предварително обработена информация" е информацията, обработена, обобщена и анализирана в рамките на задълженията на компетентната администрация, без за това да е необходимо искане на заинтересувано лице.

9. "Нарочно обработена информация" е информацията, събирана или обработвана, обобщавана и анализирана по искане на заинтересувано лице.

10. "Събиране на информация" са действията на компетентните администрации и на задължените физически и юридически лица, с които се извършват измерванията, констатациите и наблюденията на фактите, представляващи първична информация и с които се извършва обработването на информацията.

11. "Даване на информация" е актът на даването на информацията от задълженото лице на компетентната администрация или на компетентния орган.

12. "Предоставяне на информация" е актът, с който се осъществява достъпът на заинтересуваните лица до наличната информация.

13. "Ландшафт" е територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали като резултат на действия и взаимодействия между природни и/или човешки фактори.

14. "Почва" е горният пласт от земната кора, доколкото тя е носител на почвени функции, включително течните съставни части (почвен разтвор) и газообразните съставни части (почвен въздух), без подземните води, руслата на реките и дъната на водните басейни.

15. "Почвени функции" са:

а) основа за живот и жизнено пространство за хората, животните, растенията и почвените организми;

б) съставна част на природния баланс, особено с неговите кръговрати на води и хранителни вещества.

16. "Вредни изменения на почвата" са нарушаване на почвените функции, които предизвикват значителни вреди и щети за отделния индивид и за общността като цяло:

а) химическо замърсяване над пределно допустими количества с тежки метали и металоиди, устойчиви органични замърсители, пестициди и нефтопродукти, в това число засоляване и вредна киселинност;

б) замърсяване с пресен торов отпад и концентрирани минерални торове, както и с различни видове отпадъци;

в) физическа деградация, като водна и ветрова ерозия с нейните антропогенни аспекти, преовлажняване и заблатяване, последици от изгаряне на стърнища и растителни остатъци.

17. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Инвестиционно предложение" са:

а) предварителните (прединвестиционните) проучвания или заданието за проектиране във връзка с искане за допускане на инвестиционно проектиране за ново строителство, дейност, технология или изграждането на инсталации или схеми;

б) друга намеса в естествената околна среда и ландшафта, включително добив на природни ресурси.

18. "Въздействие" е всяко въздействие върху околната среда, което може да бъде причинено от реализирането на инвестиционното предложение за строителство, дейност или технология, включително върху здравето и безопасността на хората, флората, фауната, почвата, въздуха, водата, климата, ландшафта, историческите паметници и други материални ценности или взаимодействието между тези фактори.

19. "Трансгранично въздействие" е всяко въздействие не само от глобален характер в район, намиращ се под юрисдикцията на дадена държава, предизвикано от предлагана дейност, чийто физически източник е разположен изцяло или частично в район под юрисдикцията на друга държава.

20. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Възложител на инвестиционно предложение" е обществен орган, физическо или юридическо лице, което по реда на специален закон, нормативен или административен акт има права да инициира или да кандидатства за одобряване на инвестиционно предложение.

21. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Възложител на план или програма" е лицето или органът, който е оправомощен да възложи изготвянето на плана или програмата.

22. "Планове и програми" са планове, програми, стратегии и други подобни документи, както и техните изменения, които:

а) се изискват от закони, нормативни или административни разпоредби;

б) са предмет на подготовка и/или приемане от публичен орган на национално, регионално или местно равнище или които се подготвят от даден орган за приемане чрез одобрена от Министерския съвет или от Народното събрание процедура.

23. "Заинтересувани държави в трансграничен контекст" са държавата, източник на въздействие върху околната среда, и засегнатите от това въздействие други държави, страни по Конвенцията по оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст.

24. "Общественост" е едно или повече физически или юридически лица и техните сдружения, организации или групи, създадени в съответствие с националното законодателство.

25. (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Засегната общественост" е обществеността по т. 24, която е засегната или с вероятност да бъде засегната, или която има интерес при процедурите за одобряване на планове, програми, инвестиционни предложения и при вземането на решения за издаването или актуализацията на разрешителни по реда на този закон или на условията в разрешителното, включително екологичните неправителствени организации, създадени в съответствие с националното законодателство.

26. "Нулева алтернатива" е възможността да не се осъществява дейността, предвидена с инвестиционното предложение.

27. "Нетехническо резюме" е кратко изложение на достъпен за обществеността език на информацията в доклада за ОВОС в обем не по-малък от 10 на сто от обема на доклада, съдържащо необходимите нагледни материали (карти, снимки, схеми).

28. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Разширение" е допълнително строителство, дейност, технология или изграждането на инсталации или схеми на територията на обект в експлоатация, в процес на изграждане или съгласуване, което може да доведе до значително отрицателно въздействие върху околната среда.

29. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Съоръжение" е неподвижна техническа единица в рамките на предприятието, в която се употребяват, произвеждат или съхраняват опасни вещества и препарати. То включва цялото оборудване: тръби, машини и уреди, които обслужват съоръжението и са необходими за неговата експлоатация.

29а. (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Съхранение на опасни вещества" е складиране или отговорно пазене на опасни вещества в предприятието и/или съоръжението.

29б. (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Ефект на доминото" е повишаване на риска или утежняване на последствията от голяма авария в предприятие и/или съоръжение или в група от предприятия и/или съоръжения, което е следствие от географска близост с друго предприятие и/или съоръжение или с група от предприятия и/или съоръжения или е следствие от опасните вещества, които се произвеждат, употребяват и/или съхраняват на територията на предприятието и/или съоръжението.

29в. (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Обекти с обществено предназначение" са:

а) детски ясли и градини и специализирани институции за социални услуги за деца и ученици, училища и висши училища, ученически и студентски общежития, школи - музикални, езикови, спортни, и центрове за работа с деца;

б) лечебни и здравни заведения, здравни кабинети, служби по трудова медицина;

в) спортни обекти - стадиони и спортни зали;

г) театри, кинозалони, концертни зали;

д) железопътни гари, летища, пристанища, автогари;

е) административни и обществени сгради.

29г. (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Необходими мерки за предотвратяване на големи аварии" са техническите, организационните и управленските мерки, необходими за безопасната експлоатация на предприятието и/или съоръжението.

30. "Решение по оценка на въздействие върху околната среда" е индивидуален административен акт на компетентния орган по чл. 94, с който се одобрява допустимостта за проектиране на инвестиционно предложение по т. 17 чрез оценка на местоположението (площадка, трасе) на обекти и очакваното въздействие върху околната среда въз основа на доклад за ОВОС при отчитане на общественото мнение и изразените становища на засегнатата общественост.

30а. (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Дискомфорт" са раздразнението и неудобствата, създавани от факторите на околната среда, определени посредством проучвания в тази област.

31. "Предприятие" е цялата територия и обектите върху нея, които са под контрола на оператор, в които има опасни химични вещества или препарати в едно или повече съоръжения, включително общи или свързани инфраструктури или дейности.

32. "Вещество" е всеки химичен елемент или съединение с изключение на веществата, източници на йонизиращи лъчения по смисъла на § 1, т. 15 от

Закона за безопасно използване на ядрената енергия.

33. "Промишлено замърсяване" е всяко пряко или непряко постъпване в резултат на човешка дейност във въздуха, водите или почвите на вещества, вибрации, топлинни лъчения или шумове, което може да окаже определено вредно въздействие върху човешкото здраве или околната среда, да предизвика увреждане на материалните ценности, да ограничи или предотврати възможностите за използване на полезните качества на околната среда и останалите нейни законосъобразни ползвания.

34. "Инсталация" е:

а) всяка отделна инсталация съгласно приложение № 4, включително отделните технологични съоръжения, които са в непосредствена техническа връзка с нея и могат да окажат влияние върху замърсяването, емисиите и отпадъците, образувани в резултат на експлоатацията на инсталацията;

б) всяко технологично съоръжение, включващо една или повече инсталации, съгласно приложение № 4;

в) друга инсталация или съоръжение, чийто оператор е подал заявление за издаване на комплексно разрешително за нейната експлоатация в съответствие с разпоредбите на глава седма.

Инсталациите и съоръженията, предназначени за изследователска, развойна или проучвателна дейност, не се включват в това определение.

35. "Действаща инсталация" е всяка инсталация, която е въведена в експлоатация или е получила положително решение по ОВОС в съответствие с действащото законодателство преди датата на влизане в сила на закона, при условие че въвеждането ѝ в експлоатация се извърши не по-късно от една календарна година от датата на решението.

36. "Емисия" е прякото или непрякото изпускане на вещества, вибрации, топлинни лъчения или шумове в атмосферния въздух, водите или почвите от организирани или неорганизирани източници в рамките на дадена инсталация.

37. "Норма за допустими емисии" е определена стойност за маса на дадено вещество, изразена чрез съответните специфични параметри, като концентрация и/или ниво на емисиите, която не може да бъде превишавана по време на един или повече предварително зададени периоди. Нормите за допустими емисии могат да се определят и за определени групи, класове или категории вещества.

38. "Норми за качество на околната среда" са определените в нормативните актове по околната среда специфични изисквания, които следва да бъдат изпълнени в определен момент в околната среда, като норми за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух, норми за качество на водите във водните обекти, норми за качеството на другите компоненти на околната среда и норми за допустимите стойности на факторите, които замърсяват или увреждат околната среда.

39. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Комплексно разрешително" е индивидуален административен акт, предоставящ разрешение за експлоатация на определена инсталация или на дадена част от нея при определени условия, които гарантират съответствието на инсталацията с изискванията на глава седма. Едно разрешително може да се отнася до една или повече инсталации (или до части от различни инсталации), които са разположени на една и съща площадка, са експлоатирани от един и същ оператор и някои от които могат да не попадат в обхвата на приложение № 4.

40. "Промяна в работата на инсталацията" е всяко преустройство с промяна на естеството на производствената дейност, функционирането или разширението на инсталацията, които могат да окажат определено въздействие върху околната среда.

41. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Съществена промяна" е промяна в работата на инсталацията, която по преценка на съответния компетентен орган може да има значително отрицателно въздействие върху здравето на хората или върху околната среда. Всяка промяна или увеличение на капацитета се смята за съществени, ако промяната или увеличението на капацитета сами по себе си достигат праговите стойности, определени в приложение № 4.

42. "Най-добри налични техники" е най-ефективният и най-напредналият етап в развитието на дейностите и методите за тяхната реализация, показващи практическата пригодност на съответните техники за осигуряването по принцип на основата на съответните норми за допустими емисии и проектирани с цел предотвратяване и в случаите, когато това е практически невъзможно - за намаляване на емисиите и въздействието им върху околната среда в нейната цялост:

а) "техники" е използваната технология и начинът на проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация и ликвидирание на инсталацията;

б) "налични техники" са техниките, разработени в мащаб, който позволява прилагането им в съответния промишлен отрасъл при жизнени в икономически и технически смисъл условия и отчитане на свързаните с тях разходи и предимства, независимо от това, дали те се използват или произвеждат във въпросната държава членка при условие, че са достъпни в разумна степен за оператора;

в) (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "най-добри техники" са най-ефективните техники за постигане на висока

степен на опазване на околната среда в нейната цялост.

43. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Оператор" е физическо или юридическо лице, което е собственик на дадено предприятие, съоръжение и/или инсталация или осъществява контрол върху тяхната експлоатация.

44. "Организация" е компания, дружество, предприятие, орган на властта или институция, част или съчетание от тях с ограничена отговорност или с друг статут от публичното или частното право, която има своя собствена функция и административна структура. За организациите с повече функционални единици всяка една от тях може да бъде определена като една организация.

45. "Система за управление на околната среда" е частта от общата система за управление, която включва организационната структура, дейностите по планирането, отговорностите, практиките, процедурите, процесите и ресурсите за разработване, внедряване, постигане, преглед и поддържане на политиката на околната среда.

46. "Одит на системата за управление на околната среда" е систематичен и документиран процес на проверка за обективно получаване и оценяване на доказателства, за да се определи дали системата за управление на околната среда на дадена организация съответства на определените от организацията критерии за одит и за уведомяване на ръководството на организацията за резултатите от този процес.

47. "Пломбиране" е ограничаването на достъпа на лица до имоти и съоръжения чрез поставяне на оловна пломба от контролния орган.

48. "Запечатване" е ограничаването на достъпа на лица до имоти и съоръжения чрез поставяне на лепенка с поставен на нея мокър печат от контролния орган.

49. "Щета върху околната среда, настъпила от минали действия или бездействия" е старо замърсяване на терени или строителни конструкции на промишлени площадки с опасни вещества и отпадъци, породено от промишлена, селскостопанска, търговска или транспортна дейност, вследствие на което се застрашава човешкото здраве или околната среда.

50. "Устойчиво развитие" е развитие, което отговаря на нуждите на настоящето, без да ограничава и нарушава способността и възможността на бъдещите поколения да посрещат своите собствени потребности. Устойчивото развитие обединява два основни стремежа на обществото:

- а) постигане на икономическо развитие, осигуряващо нарастващ жизнен стандарт;
- б) опазване и подобряване на околната среда сега и в бъдеще.

51. "Авария" е внезапна технологична повреда на машини, съоръжения и агрегати, съпроводена със спиране или сериозно нарушаване на технологичния процес, взривове, възникване на пожари, наднормено замърсяване на околната среда, разрушения, жертви или заплаха за живота и здравето на населението.

52. "Мониторинг на околната среда" е събирането, оценката и обобщаването на информацията за околната среда чрез непрекъснато или периодично наблюдение на определени качествени и количествени показатели, характеризиращи състоянието на компонентите на околната среда и тяхното изменение в резултат на въздействието на природни и антропогенни фактори.

53. "Национална система за мониторинг на околната среда" е комплекс от измервателни, аналитични и информационни дейности, чиято цел е осигуряването на своєвременна и достоверна информация за състоянието на компонентите на околната среда и факторите, въздействащи върху тях, въз основа на която да се правят анализи, оценки и прогнози за обосноваване на дейностите по опазване и защита на околната среда и човешкото здраве от вредни въздействия.

53а. (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Съществено изменение на предприятие и/или съоръжение" са:

- а) планирани от оператора промени или модификации в работата на предприятието, включително спирането или модификацията на действащи или построяването на нови съоръжения, които водят до нови сценарии за големи аварии и налагат промени в подаваната документация;
- б) увеличение на количеството на всяко едно от опасните вещества, налични в предприятието с повече от 5 на сто, въвеждането на нови опасни вещества в количества, по-големи от 10 на сто от праговете количества, посочени в приложение № 3, табл. 1 и табл. 3;
- в) промени в нормативните изисквания за експлоатационна безопасност на предприятието и/или съоръжението, налагащи използването на други техники;
- г) промени в нормативната уредба по околна среда.

54. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Опасно вещество" е всяко вещество, препарат или смес, поименно изброено в приложение № 3, табл. 1, или което е класифицирано в поне една от категориите на опасност, посочени в табл. 3 на приложение № 3, и е суровина, продукт, страничен продукт, утайка или междинен продукт, включително вещество, което е възможно да се получи в резултат на протичането на странична реакция или при възникването на голяма авария.

54а. (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Голяма авария" е всяка авария, в която са включени опасни вещества от табл. 1 на приложение № 3 или опасни вещества, класифицирани в поне една от категориите на

опасност, посочени в табл. 3 на приложение № 3, и в резултат на която настъпва смърт или наранявания на хора във или извън предприятието и/или съоръжението, увреждане или замърсяване на компонентите на околната среда или съществени повреди на имуществото и инженерната инфраструктура в района около предприятието и/или съоръжението, в съответствие с критериите по приложение № 5.

54б. (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Опасност от голяма авария" е всяко действие или събитие с участието на опасно вещество от табл. 1 на приложение № 3 или опасно вещество, класифицирано в поне една от категориите, посочени в табл. 3 на приложение № 3, които могат да причинят увреждания на човешкото здраве и/или на околната среда.

55. "Интегриране на държавната политика по околна среда в секторните политики" означава съобразяването и включването на изискванията за опазване на околната среда в процеса на разработване, прилагане и контрола по прилагането на секторните политики, определени в чл. 9 .

56. "Добра земеделска практика" е земеделската практика, която се основава на принципите на устойчивото развитие.

57. "Територии със специален режим на защита" са територии, в които се въвеждат мерки за опазване на редки видове от флората и фауната и на техни местообитания.

58. (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Квота" е разрешение за отделяне на един тон еквивалент на въглероден диоксид в рамките на определен период, която е валидна единствено за целите на схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове.

59. (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Парникови газове" са шестте газа, регулирани от Протокола от Киото: въглероден диоксид (CO₂), метан (CH₄), диазотен оксид (N₂O), флуоровъглеродороди (HFCs), перфлуоровъглеродороди (PFCs) и серен хексафлуорид (SF₆).

60. (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Тон еквивалент на въглероден диоксид" означава един метричен тон въглероден диоксид (CO₂) или количество от всеки друг парников газ с еквивалентен потенциал за глобално затопляне.

61. (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Единица редуцирани емисии" е равна на един тон еквивалент въглероден диоксид, постигната в резултат на проект "съвместно изпълнение" по чл. 6 на Протокола от Киото.

62. (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Сертифицирана единица редуцирани емисии" е равна на един тон еквивалент въглероден диоксид, постигната в резултат на проект "чисто развитие" по чл. 12 на Протокола от Киото.

63. (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) "Верификацията" е процес на независима проверка и потвърждение на надеждността, достоверността и точността на системата за мониторинг и на докладваните данни и информация, свързани с емисии на парникови газове.

64. (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) "Дейност по проект" е дейност по проект в съответствие с чл. 6 (съвместно изпълнение) и чл. 12 (механизъм за чисто развитие) от Протокола от Киото.

§ 2. В случаите, когато законът изисква уведомяване или съобщаване и когато за това не са предвидени изрични правила или прилагането на изрично определена процедура, уведомяването, съответно съобщаването, се извършва по реда на Гражданския процесуален кодекс.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Законът за опазване на околната среда (обн., ДВ, бр. 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм., бр. 100 от 1992 г., бр. 31 и 63 от 1995 г., бр. 13, 85 и 86 от 1997 г., бр. 62 от 1998 г., бр. 12 и 67 от 1999 г., бр. 26, 27 и 28 от 2000 г., бр. 1 и 26 от 2001 г.) се отменя.

§ 4. Подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона се издават в срок до шест месеца от влизането му в сила.

§ 5. Подзаконовите нормативни актове, издадени въз основа на отменения Закон за опазване на околната среда, се прилагат до издаването на съответните нови подзаконови нормативни актове, доколкото не противоречат на този закон.

§ 6. До приемането на нормативни актове за дейностите по чл. 144, ал. 1 се прилагат методики и инструкции на министъра на околната среда и водите.

§ 7. В шестмесечен срок от влизането в сила на закона операторите на инсталациите, които са в обхвата на дейностите по приложение № 4, са длъжни писмено да уведомят за това Министерството на околната среда и водите.

§ 8. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) Невнесените в срок такси, глоби и санкции по този закон, Закона за водите, Закона за управление на отпадъците, Закона за лечебните растения, Закона за защитените територии и Закона за чистотата на атмосферния въздух се събират заедно с лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания по реда на Данъчно- осигурителния процесуален кодекс.

§ 9. (1) При приватизация, с изключение на сключените приватизационни договори до 1 февруари

1999 г. от чуждестранни и български физически и юридически лица, отговорността за нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия, носи държавата при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет.

(2) Оценката на щетите по ал. 1 до момента на приватизация се извършва в съответствие с методика, утвърдена от министъра на околната среда и водите.

§ 10. (1) В срок до една година от влизането в сила на закона кметовете на общините разработват програмите по чл. 79, ал. 1 .

(2) Член 81, ал. 1, т. 1 и ал. 3, чл. 82, ал. 1 и 4 и раздел II на глава шеста влизат в сила от 1 юли 2004 г.

(3) До влизането в сила на разпоредбите, посочени в ал. 2, ОВОС на националните, регионалните и областните планове и програми за развитие, устройствените планове и техните изменения се извършва по ред, определен с наредба на министъра на околната среда и водите.

§ 10а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Класификацията на действащи предприятия и/или съоръжения за обезвреждане на течни отпадъци, хвостохранилища или сгуроотвали, съдържащи опасни вещества, както и класификацията на действащи предприятия и/или съоръжения, при дейността на които се извършва търсене, проучване, добив и преработка на подземни богатства чрез химична и/или термична преработка, при която се употребяват опасни вещества, се извършва до 31 декември 2006 г.

§ 11. (1) Изискването за издаване на комплексно разрешително по глава седма се прилага за:

1. нови и при промяна на производствената дейност на действащи инсталации и съоръжения - от 1 януари 2003 г.;

2. действащи инсталации и съоръжения - от 1 януари 2003 г. до 30 октомври 2007 г.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) Крайният срок за изпълнение на условията, установени с издадените комплексни разрешителни за действащи инсталации, е 31 октомври 2007 г., с изключение на случаите, когато друг специален закон в областта на околната среда или Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз предвижда друго.

(3) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) За отделни блокове от дадена действаща голяма горивна инсталация по искане на заинтересованото лице срокът за изпълнение на условията, установени с издадените комплексни разрешителни, може да бъде удължаван до 31 декември 2014 г., когато тази голяма горивна инсталация не изгаря местни лигнитни въглища и с решение на министъра на икономиката и енергетиката или на упълномощено от него длъжностно лице е задължена да компенсира част или цялото производство от изведените от експлоатация ядрени мощности и когато спазването на срока по ал. 2 би довело до непреодолими трудности за изпълнение на нейните производствени задължения за поддържане на енергийния баланс на страната.

§ 11а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) До издаването на комплексно разрешително за експлоатацията им по глава седма към съответните действащи инсталации и съоръжения се прилагат условията, установени с решенията за оценка на въздействието им върху околната среда, издадени по реда на отменения Закон за опазване на околната среда (обн., ДВ, бр. 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм., бр. 100 от 1992 г., бр. 31 и 63 от 1995 г., бр. 13, 85 и 86 от 1997 г., бр. 62 от 1998 г., бр. 12 и 67 от 1999 г., бр. 26, 27 и 28 от 2000 г., бр. 1 и 26 от 2001 г.; отм., бр. 91 от 2002 г.).

§ 12. (Отм. - ДВ, бр. 86 от 2003 г., нов, бр. 99 от 2006 г.) Член 131з, ал. 8 и чл. 131м, ал. 1 се прилагат до 31 декември 2012 г.

§ 13. В Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества, препарати и продукти (ДВ, бр. 10 от 2000 г.) се правят следните изменения:

1. Глава четвърта се отменя.

2. Член 31 се отменя.

§ 14. (В сила от 1.01.2003 г.) В Закона за чистотата на атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 45 от 1996 г.; попр., бр. 49 от 1996 г.; изм., бр. 85 от 1997 г., бр. 27 от 2000 г., бр. 102 от 2001 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 27:

а) в ал. 1 думите "общинските органи изготвят и приемат" се заменят с "кметовете на общините разработват и общинските съвети приемат";

б) алинея 2 се изменя така:

"(2) Програмите по ал. 1 са неразделна част от общинските програми за околна среда по чл. 79 от Закона за опазване на околната среда."

2. В наименованието на глава шеста думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".

3. В чл. 31, ал. 1 и 3 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".

4. В чл. 32, ал. 1 и 3 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".

5. В чл. 33, ал. 1 и 2 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".

6. В чл. 44 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".

7. Параграф 46 се отменя.

§ 15. (В сила от 1.01.2003 г.) В Закона за защитените територии (обн., ДВ, бр. 133 от 1998 г.; изм., бр. 98 от 1999 г., бр. 28, 48 и 78 от 2000 г., бр. 23 от 2002 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 74:

а) в ал. 1 думите "Националния фонд за опазване на околната среда към Министерството на околната среда и водите" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда";

б) алинея 4 се изменя така:

"(4) Средствата по ал. 1 се разходват съгласно правилата за работа на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда."

2. В чл. 86:

а) в ал. 2, т. 1 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда";

б) в ал. 4 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".

§ 16. (В сила от 1.01.2003 г.) В чл. 25, ал. 1 от Закона за лечебните растения (обн., ДВ, бр. 29 от 2000 г.; изм., бр. 23 от 2002 г.) се правят следните изменения:

1. В т. 2 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".

2. В т. 3 думите "съответния общински фонд за опазване на околната среда" се заменят с "бюджета на съответната община".

§ 17. (В сила от 1.01.2003 г.) В Закона за водите (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм., бр. 81 от 2000 г., бр. 34, 41 и 108 от 2001 г., бр. 47 от 2002 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 196:

а) думите "По специална партида на Националния фонд за опазване на околната среда постъпват" се заменят с "В Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда постъпват";

б) точка 6 се отменя.

2. В чл. 197:

а) в ал. 1 думите "Средствата по партидата се разходват за" се заменят със "Средствата по чл. 196 се разходват за";

б) алинея 2 се изменя така:

"(2) Средствата по чл. 196 се разходват съгласно правилата за работа на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда."

3. В чл. 199, ал. 4 думите "Националния фонд за опазване на околната среда" се заменят с "Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда".

§ 18. (1) Разпоредбите на чл. 60 - 64 , § 12, т. 1 и 4 и § 14 - 17 влизат в сила от 1 януари 2003 г.

(2) До влизането в сила на разпоредбите по ал. 1 дейността на Националния фонд за опазване на околната среда се осъществява в съответствие с разпоредбите на § 9 и приложение № 7 към § 9 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2002 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за управление на отпадъците (ДВ, бр. 86 от 2003 г.)

§ 13. В Закона за опазване на околната среда (обн., ДВ, бр. 91 от 2002 г.; попр., бр. 98 от 2002 г.) се правят следните изменения:

1. Навсякъде в текста думите "Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда" се заменят със "Закона за управление на отпадъците".

ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда (ДВ, бр. 77 от 2005 г.)

Допълнителна разпоредба

§ 103. Навсякъде в закона думите "изменяне" и "изменянето" се заменят съответно с "изменение" и

"изменението", а думите "инвеститор", "инвеститорът" и "инвеститора" - съответно с "възложител", "възложителят" и "възложителя".

Преходни и заключителни разпоредби

§ 104. Първият Национален план за разпределение на квоти за търговия с емисии на парникови газове по чл. 77а, ал. 1 е едногодишен и обхваща периода 1 януари 2007 - 1 януари 2008 г.

§ 105. Единици редуцирани емисии и сертифицирани единици редуцирани емисии се използват в схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове от 1 януари 2008 г.

§ 106. (1) Министерът на околната среда и водите е компетентният орган от страна на Република България, отговорен за изпълнението на оперативната програма "Околна среда 2007 - 2013 г.", съфинансирана от кохезионния и структурните фондове на ЕС.

(2) Министерът на околната среда и водите може да възлага изпълнение на определени задачи във връзка с отговорностите по ал. 1 на междинни звена.

(3) Междинните звена по оперативната програма "Околна среда 2007 - 2013 г." се създават с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на околната среда и водите.

§ 107. Имуществената санкция по чл. 164а е в размер 80 лв. за периода 1 януари 2007 - 1 януари 2008 г.

§ 108. Министерският съвет в едногодишен срок от влизането в сила на този закон приема наредбите по чл. 131л .

§ 109. Дължимите към момента на влизането в сила на този закон такси, глоби и санкции по този закон, Закона за водите , Закона за управление на отпадъците , Закона за лечебните растения , Закона за защитените територии , Закона за чистотата на атмосферния въздух и Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати се събират по реда на чл. 72а .

§ 110. От датата на влизане в сила на този закон не могат да бъдат утвърждавани временни норми по смисъла на чл. 10 и 10а от Закона за чистотата на атмосферния въздух за действащи инсталации и съоръжения, за които се изисква комплексно разрешително.

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на

Закона за опазване на околната среда

(ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.)

§ 4. Заявленията за издаване на разрешителни по чл. 131в, ал. 1 за действащи инсталации се подават в срок до 30 септември 2006 г.

§ 5. Този закон влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 1, т. 1 , относно разпоредбата по чл. 11, ал. 1, т. 9 , която влиза в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

Приложение № 1

към чл. 92, т. 1
(Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.)

Инвестиционни предложения	Критерии за компетентност	
	РИОСВ	МОСВ
1	2	3

1. Рафинерии за суров нефт

всички

(с изключение на производството само на смазочни материали от суров нефт) и инсталации за газификация и втечняване на и повече от 500 т на ден въглища или битуминозни шисти

2. Топлоелектрически централи и други горивни инсталации с топлинна мощност от 50 MW или повече и:

до
300 MW

над
300 MW

– ядрени електроцентрали и други ядрени реактори, включително демонтаж или извеждане от експлоатация на такива централи и реактори, с изключение на инсталации за производство и преработване на дялящите се или обогатени материали, чиято максимална мощност не надвишава 1 киловат непрекъснато топлинно натоварване

3. а) Инсталации за преработване на отработено ядрено гориво ВСИЧКИ

3. б) Инсталации, предназначени: ВСИЧКИ

– за производство или обогатяване на ядрено гориво;

– за обработване на отработено ядрено гориво или отпадъци с висока степен на радиоактивност;

– за окончателно погребване на отработено ядрено гориво;

– единствено за окончателно погребване на радиоактивни отпадъци;

– единствено за съхраняване, планирано за повече от 10 години, на отработено ядрено гориво или радиоактивни отпадъци на площадка, различна от тази, на която са произведени

4. Инсталации за производство на чугун и стомана (първично или вторично топене), включително непрекъснато леене ВСИЧКИ

5. Леярни за черни метали с производствен капацитет над 20 т дневно ВСИЧКИ

6. Инсталации за обработване на черни метали: ВСИЧКИ

а) станове за горещо валцуване с капацитет над 20 т нерафинирана стомана за час;

б) ковашки цехове с преси, чиято енергия превишава 50 килоджаула на преса, където използваната топлинна мощност превишава 20 MW;

в) защитни покрития от разтопен метал с консумация над 2 т нерафинирана стомана за час

7. Инсталации за: ВСИЧКИ

а) производство на цветни нерафинирани метали от руди, рудни концентрати или вторични суровини от метали чрез металургични, химични и електролитни процеси;

б) производство на метал чрез топене, включително сплавяване на цветни метали (рафиниране, леене в леярски цехове и др.), с топлинен капацитет над 4 т дневно за олово и за кадмий и 20 т дневно за всички останали метали

8. Инсталации за повърхностна обработка на метали и пластмаси чрез електролитни или химични процеси, при които обемът на ваните за обработка е над 30 м³

всички

9. Инсталации за добив и преработка на азбест и за производство на продукти, съдържащи азбест:

всички

а) за азбестоциментовите продукти с годишно производство над 20 000 т крайна продукция;

б) за фрикционни материали с годишно производство повече от 50 т крайна продукция

в) за други производства, използващи азбест над 200 т годишно

10. Интегрирани химически инсталации за производство в промишлен мащаб на химични вещества, използващи процеси на химично превръщане, където отделните инсталации са функционално свързани и които са:

всички

а) за производство на основни органични химични вещества;

б) за производство на основни неорганични химични вещества;

в) за производство на фосфорни, азотни и калиеви торове (прости и комбинирани торове);

г) за производство на основни вещества за растителна защита и биоциди;

д) за производство на основни фармацевтични продукти с използване на химически или биологични процеси;

е) за производство на взривни вещества;

ж) за производство на белтъчни фуражни добавки, ензими и други белтъчни вещества с използване на химично или биологично превръщане в производствения процес

11. Промислени предприятия:

всички

а) за производство на целулоза от дървесина или подобни влакнести материали;

б) за производство на хартия и картон с производствен капацитет над 20 т на ден

12. Инсталации за производство на циментен клинкер в ротационни пещи с производствен капацитет над 500 т дневно и за вар в ротационни пещи с капацитет над 50 т дневно или в други пещи с производствен капацитет над 50 т дневно	всички
13. Инсталации за производство на стъкло, включително стъклени влакна с топилен капацитет над 20 т/ден	всички
14. Инсталации за разтопяване на минерални вещества, включително за производство на минерални влакна с топилен капацитет над 20 т/ден	всички
15. Инсталации за изработване на керамични продукти чрез изпичане, по-конкретно покривни керемиди, тухли, огнеупорни тухли, плочи, каменинови или порцеланови изделия, с производствен капацитет над 75 т/ден и/или с капацитет на пещта за изпичане над 4 м3 и с плътност на подреждане за една пещ над 300 кг/м3	всички
16. Инсталации за предварителна обработка (дейности като: измиване, избелване, мерцеризиране) или багрене на влакна и/или текстил с капацитет над 10 т/ден	всички
17. Инсталации за дъбене на необработени и сурови кожи при капацитет над 12 т/ден готова продукция	всички
18. Инсталации за повърхностно третиране на вещества. Инсталации за повърхностно третиране на вещества, предмети или продукти с използване на органични разтворители, по-конкретно за апретиране, шамповане, грундиране, обезмасляване, придаване на водонепромокаемост, оразмеряване, боядисване, почистване или импрегниране, с консумация на органични разтворители над 150 кг на час или над 200 т/годишно	всички
19. а) Кланици с производствен капацитет над 50 т трупно месо дневно	всички
19. б) Инсталации за обработване и преработване на суровини за производство на хранителни продукти:	всички
– животински суровини (без мляко) с производствен капацитет над 75 т готова продукция дневно;	
– зеленчукови суровини с производствен капацитет над 300 т/ден готова продукция (средна стойност за тримесечие)	
19. в) Инсталации за обработване и преработване на мляко с количество постъпващо мляко над 200 т/ден (средна стойност за година)	всички

20. Инсталации за обезвреждане или оползотворяване на странични животински продукти, включително животински трупове и животински отпадъци с капацитет над 10 т/ден	всички
21. Ферми за интензивно отглеждане на домашни птици и свине с повече от:	всички
а) 40 000 места за отглеждане на бройлери, 40 000 места за кокошки носачки;	
б) 2000 места за отглеждане на свине за месо (над 30 кг);	
в) 750 места за свине майки	
22. а) Строителство на железопътни магистрали и железопътни линии I категория (линии за железопътен трафик на големи разстояния) и на летища с дължина на основната писта 2100 м и повече	всички
22. б) Строителство на автомагистрали и пътища I клас	всички
22. в) Строителство на нов път с четири или повече платна или изместване на трасе и/или разширение на съществуващ път с две или по-малко платна до четири или повече платна, когато новият път, изместването на трасе и/или разширението на съществуващия път е с обща дължина 10 и повече км	всички
23. а) Вътрешни водни пътища и пристанища за обществен транспорт, които позволяват приемане на съдове с тонаж повече от 1350 бруто тона	всички
23. б) Товарно-разтоварни пристанища, свързани със сушата, с изключение на метални пирсове, които могат да приемат съдове с тонаж над 1350 бруто тона	всички
24. Инсталации за обезвреждане на опасни отпадъци по смисъла на §1, т. 4 от допълнителните разпоредби на Закона за управление на отпадъците чрез изгаряне, чрез химично третиране по смисъла на § 1, т. 8, буква "и" от допълнителните разпоредби на Закона за управление на отпадъците или чрез депониране	всички
25. Инсталации с капацитет над 100 т на денонощие за обезвреждане на неопасни отпадъци чрез изгаряне или химично третиране по смисъла на § 1, т. 8, буква "и" от Допълнителните разпоредби на Закона за управление на отпадъците	всички
26. Депа за неопасни отпадъци, приемащи над 10 тона отпадъци на денонощие или с общ капацитет над 25 000 тона, с изключение на депа за инертни отпадъци	всички

27. Добив на подземни води или изкуствен оборот на подземните води с годишен обем на добиваната вода или оборотна вода–10 млн. куб. м или повече	всички	
28. Дейности за прехвърляне на водни ресурси между речни басейни за задоволяване на недостига при водопотреблението, когато обемът на прехвърлената вода е повече от 100 млн. куб. м годишно	всички	
29. Във всички останали случаи дейности за прехвърляне на водни маси между речни басейни, където средногодишният (осреднено за много години) отток на басейна, от който се прехвърля вода, е над 2000 млн. куб. м годишно.	всички	
В случаите по т. 28 и 29 прехвърлянето на вода за питейни нужди по тръбопроводи се изключва		
30. Пречиствателни станции за отпадъчни води с капацитет над 150 000 еквивалентни жители	всички	
31. Добив на нефт или природен газ за търговски цели при количества над 500 т на ден за нефт или над 500 000 м ³ на ден за природен газ	всички	
32. Язовири или други съоръжения, предназначени за задържане или съхраняване на вода, където новото или допълнителното количество вода, което се задържа или съхранява, е над 10 млн. куб. м	всички	
33. Тръбопроводи за транспортиране на газ, нефт или химически вещества с диаметър повече от 800 мм и с дължина повече от 40 км	всички	
34. Съоръжения за съхраняване на 200 000 т или повече нефт, нефтопродукти или химични продукти	всички	
35. Строителство на надземни електропроводи с напрежение 220 kV и повече и с дължина над 15 км	всички	
36. Открит добив в кариери и рудници на суровини при площ над 25 хектара или добив на торф с площ над 150 хектара	всички	
37. Туризъм и отдих:		
а) ваканционни селища, хотелски комплекси извън урбанизирани територии с обща площ над 10 дка и съоръжения към тях	до 100 дка	над 100 дка
б) ски писти, ски влекаве, лифтове с обща дължина над 1000 м и съоръжения към тях		всички

в) спортни, рекреационни или атракционни комплекси
извън урбанизирани територии с обща площ над 20 дка

до
100 дка

над
100 дка

38. Всяка промяна или разширение на инвестиционно предложение, включено в приложението, когато тази промяна или разширение самостоятелно достига критериите, ако има такива, посочени в приложението

Съгласно съответните критерии за компетентност за инвестиционното предложение за промяната или разширението, посочени в приложението

Приложение № 2

към чл. 93, ал. 1, т. 1 и 2
(Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.)

Инвестиционни предложения

1. Селско, горско и водно стопанство:

а) комасация на селскостопански земи;

б) използване на необработваеми или полупустеещи земи за интензивни селскостопански цели;

в) мелиоративни дейности в селското стопанство, включително напояване и пресушаване на земи;

г) първично залесяване и обезлесяване с цел промяна на предназначението на земята;

д) интензивно животновъдство (инвестиционни предложения, невключени в приложение № 1);

е) интензивно развъждане на риба;

ж) пресушаване на земи от морето;

з) корекции на реки.

2. Минно дело:

а) кариери, открити рудници и добив на торф (невключени в приложение № 1);

б) рудници с подземен добив;

в) изземване на инертни материали от реки или водоеми ;

г) дълбоки сондажи:

– геотермални

– за съхраняване на ядрени отпадъци

– за водоснабдяване,

с изключение на тези за изследване на стабилността на геоложката основа;

към чл. 103, ал. 3
(Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.)

Таблица 1

Опасни вещества	Пределно количество (в тонове)		
	1	2	3
Амониев нитрат	5000	10000	
Амониев нитрат	1250	5000	
Амониев нитрат	350	2500	
Амониев нитрат	10	50	
Калиев нитрат	5000	10000	
Калиев нитрат	1250	5000	
Арсенов (V) оксид, арсенова киселина и/или солите им	1	2	
Арсенов (III) оксид, арсенова киселина и/или солите им			0.1
Бром	20	100	
Хлор	10	25	
Никелови съединения в праховидно, лесно за вдишване състояние (никелов монооксид, никелов диоксид, никелов сулфид, триникелов дисулфид, диникелов триоксид)			1
Етиленимин	10	20	
Флуор	10	20	
Формалдехид (концентрация 90 %)	5	50	
Водород	5	50	
Хлороводород (втечен газ)	25	250	
Оловни алкили	5	50	

1. Амониев нитрат (5000/10 000) – способен да се саморазгражда

Отнася се за сложни/комплексни торове, базирани на амониев нитрат (сложни/комплексни торове, съдържащи амониев нитрат с фосфат и/или поташ), които са способни да се саморазградят и в които съдържанието на азот-амониеве: а) между 15,75 (*1) и 24,5 (*2) тегловни % и: – общо съдържание на запалими/органични материали не повече от 0,4 % или торове, които отговарят на изискванията на приложение № 3 към чл. 23 и 27 от Наредба за специалните изисквания за състав, опаковане, етикетиране, методи за вземане на проби и анализ на торове (приета с ПМС № 5 от 16.І.2003 г.; обн., ДВ, бр. 10 от 2003 г.); б) равно или по-малко от 15,75 тегловни % и съдържат незабранени запалими материали.

2. Амониев нитрат (1250/5000) – торов вид

Отнася се за еднокомпонентни торове – амониев нитрат и сложни/комбинирани торове, базирани на амониев нитрат, които отговарят на изискванията на приложение № 3 към чл. 23 и 27 от Наредба за специалните изисквания за състав, опаковане, етикетиране, методи за вземане на проби и анализ на торове и в които съдържанието на азот-амониев е: – повече от 24,5 тегловни % с изключение на смеси от амониев нитрат с доломит, варовик и/или калциев карбонат с чистота не по-малка от 90 %; – повече от 15,75 тегловни % за смеси от амониев нитрат с амониев сулфат; – по-голямо от 28 (*3) тегловни % за смеси от амониев нитрат с доломит, варовик и/или калциев карбонат с чистота не по-малка от 90 %.

3. Амониев нитрат (350/2500) – технически вид

Отнася се за: а) амониевия нитрат и производните му, в които съдържанието на азот-амониев е: – между 24,5 и 28 тегловни % и съдържанието на запалими вещества е не повече от 0,4 %; – повече от 28 тегловни % и съдържанието на запалими вещества е не повече от 0,2 %; б) воден разтвор на амониев нитрат, в който концентрацията на амониев нитрат е повече от 80 тегловни %.

4. Амониев нитрат (10/50) – материали, неотговарящи на изискванията за

качество, и торове, които не изпълняват теста за детонация Отнася се за: а) материали, които се отделят по време на производствения процес; амониев нитрат и неговите производни, еднокомпонентни торове – амониев нитрат и базирани на амониевия нитрат сложни/комплексни торове, посочени в т. 2 и 3, които са върнати от крайния потребител на производителя, защото несъответстват на условията по т. 2 и 3, намират се във временен склад или са предадени в преработвателен завод за преработка, рециклиране или обработка с цел безопасна употреба; б) торове, посочени в т. 1, буква а) и т. 2, които не отговарят на изискванията на приложение № 3 към чл. 23 и 27 от Наредба за специалните изисквания за състав, опаковане, етикетиране, методи за вземане на проби и анализ на торове .

5. Калиев нитрат (5000/10 000) – сложни калиево-нитратни базирани

торове, в които калиев нитрат е в прилингована/гранулирана форма

6. Калиев нитрат (1250/5000) – сложни калиево-нитратни базирани торове,

в които калиевият нитрат е в кристална форма

7. Полихлордибензофурани (поли ХДФ) и полихлордибензодиксини (поли ХДД). Количествата на полихлордибензофураните и полихлордибензодиксините се изчисляват, като пределното количество, дадено в табл. 1, се умножава по коефициентите, дадени в табл. 2.

Таблица 2

Международни коефициенти за токсичен еквивалент за представители на един род

Вид ХДД/ХДФ	Коефициент
1	2

2, 3, 7, 8-ТХДД

1

1, 2, 3, 7, 8-ПХДД

0, 5

1, 2, 3, 4, 7, 8-ХсХДД	0, 1
1, 2, 3, 6, 7, 8-ХсХДД	0, 1
1, 2, 3, 7, 8, 9-ХсХДД	0, 1
1, 2, 3, 4, 6, 7, 8-ХпХДД	0, 01
2, 3, 7, 8-ТХДФ	0, 1
2, 3, 4, 7, 8-ПХДФ	0, 5
1, 2, 3, 7, 8-ПХДФ	0, 05
1, 2, 3, 4, 7, 8-ХсХДФ	0, 1
1, 2, 3, 7, 8, 9-ХсХДФ	0, 1
1, 2, 3, 6, 7, 8-ХсХДФ	0, 1
2, 3, 4, 6, 7, 8-ХсХДФ	0, 1

(Т - тетра, П - пента, Хс - гекса, Хп - гепта, О - окта)

Таблица 3			
Категории опасни вещества		Пределно количество (в тонове)	
1		2	3
1.	Силнотоксични	5	20
2.	Токсични	50	200
3.	Оксидиращи	50	200

4.	Експлозивни 4	50	200
5.	Експлозивни (R 2 или R 3) 5	10	50
6.	Запалими (R 10)	5000	50000
7a.	Леснозапалими (R 17)	50	200
7b.	Леснозапалими (R 11)	5000	50000
8.	Изключително запалими (R12)	10	50
9.	Опасни за околната среда вещества, свързани със следните рискови фрази:		
(I)	R 50 "силнотоксичен за водни организми" (включително R50/53)	100	200
(II)	R 51/53 "токсичен за водни организми" и "може да причини дълготрайни неблагоприятни ефекти във водна околна среда"	200	500
10.	Всички други вещества, свързани със следните рискови фрази:		

(I)	R 14 "реагира бурно с вода" (вкл. R 14/15)	100	500
(II)	R 29 "при контакт с вода се отделя токсичен газ"	50	200

Критерии за класификация на предприятието и съоръжението

1. Операторът е длъжен да класифицира предприятието и/или съоръжението си като "предприятие и/или съоръжение с нисък рисков потенциал" или "предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал", ако на територията на предприятието и/или съоръжението се произвеждат, употребяват и/или съхраняват: - опасни вещества, поименно изброени в табл. 1 на приложението, или - опасни вещества, класифицирани в поне една от категориите на опасност, посочени в табл. 3 на приложението.

2. Операторът е длъжен да класифицира предприятието и/или съоръжението като "предприятие и/или съоръжение с нисък рисков потенциал", когато: а) в предприятието и/или съоръжението се произвеждат, употребяват или съхраняват едно или повече опасни вещества, поименно изброени в табл. 1 или класифицирани в една или повече категории на опасност съгласно табл. 3 на приложението, в количества, равни или по-големи от количествата, посочени в колона 2 на табл. 1 или табл. 3, и по-малки от количествата, посочени в колона 3 на табл. 1 или табл. 3 на приложението, или б) сумата на относителните количества на опасните вещества е равна или по-голяма от 1, в) относителните количества се изчисляват по реда на т. 10, като за пределното количество Q се взема количеството, посочено в колона 2 на табл. 1 или табл. 3 на приложението.

3. Операторът е длъжен да класифицира предприятието и/или съоръжението като "предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал", когато: а) в предприятието и/или съоръжението се произвеждат, употребяват или съхраняват едно или повече опасни вещества, поименно изброени в табл. 1 или класифицирани в една или повече категории на опасност съгласно табл. 3 на приложението, в количества, равни или по-големи от определените в колона 3 на табл. 1 или табл. 3 от приложението, или б) сумата на относителните количества на опасните вещества е равна или по-голяма от 1, в) относителните количества се изчисляват по реда на т. 10, като за пределното количество Q се взема количеството, посочено в колона 3 на табл. 1 или табл. 3 на приложението.

4. Смеси и препарати се разглеждат като чисти вещества, когато попадат в граничните стойности на концентрациите, определени в съответствие със свойствата им по критериите, посочени в Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетирание на химични вещества и препарати, приета с Постановление № 316 на Министерския съвет от 2002 г. (обн., ДВ, бр. 5 от 2003 г.; изм., бр. 66 от 2004 г., бр. 50 и 57 от 2005 г.), или в Наредбата за разрешаване на продукти за растителна защита, приета с Постановление № 213 на Министерския съвет (обн., ДВ, бр. 93 от 2002 г.; изм., бр. 114 от 2003 г., бр. 116 от 2004 г.), освен когато не е изрично посочен друг процентен състав.

5. При класификация на нови предприятия и/или съоръжения се взема проектният капацитет на съоръженията, а при класификацията на съществуващи предприятия и/или съоръжения решение на оператора е дали да извърши класификация по капацитет или по налични количества (*6) опасни вещества. Ако операторът реши да извърши класификация по налични количества чрез подходящи технически и/или организационни средства той трябва да докаже на министъра на околната среда и водите, че няма да използва пълния капацитет на съоръженията.

6. Опасни вещества, в налични количества, равни или по-малки от 2 на сто от съответните количества, посочени в табл. 1 или табл. 3 на приложението, могат да бъдат изключени при изчисляването на сумата на относителните количества на опасните вещества по реда на т. 10, ако местоположението им в предприятието и/или съоръжението е такова, че не бимогло да причини голяма авария на друго място в предприятието и/или съоръжението.

7. Когато едно или повече опасни вещества, налични в предприятието и/или съоръжението, са поименно изброени в табл. 1 и са класифицирани в една или повече категории на опасност съгласно табл. 3, се прилагат пределните количества, посочени в табл. 1 на приложението.

8. Когато опасните вещества, налични в предприятието и/или съоръжението, са класифицирани в повече от една категория на опасност, сеприлага категорията на опасност с най-ниски пределни количества съгласно табл. 3 на приложението.

9. Когато веществата, налични в предприятието и/или съоръжението, не се класифицират в категориите на опасност по чл. 2 от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати, но въпреки това при условията на производството, употребата или съхранението им в предприятието и/или съоръжението представляват или могат да представляват опасност и притежават или могат да притежават опасни свойства по отношение на риска от възникване на големи аварии, се прилагат разпоредбите за временно опаковане и етикетирание съгласно изискванията на Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетирание на химични вещества и препарати.

10. В случай че в предприятието и/или съоръжението се произвеждат, употребяват и/или съхраняват повече от едно опасно вещество, класифицирани ведна и съща или сходни категории на опасност в количества, по-малки от пределните количества по колона 2 или колона 3 на табл. 1 и табл. 3, тогава се сумират относителните им количества.

Сумирането на относителните количества на опасните вещества се извършва по следната формула:

Ако сумата $q_1/Q + q_2/Q + \dots > 1$, където: q_1, q_2, \dots, q_x е количеството на наличните опасни вещества с еднаква категория на опасност; Q - пределното количество на опасните вещества, посочени в колона 2 или 3 на табл. 1 и табл. 3 на приложението.

Предприятието и/или съоръжението следва да се класифицира като "предприятие и/или съоръжение с нисък рисков потенциал" или "предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал".

Сумирането се прави в следните случаи: А) Когато в предприятието и/или съоръжението са налични опасни вещества, поименно изброени в табл. 1 на приложението, в количества, по-малки от посочените в колона 2 или колона 3, и класифицирани в една или повече категории на опасност съгласно табл. 3 на приложението. В такъв случай те се сумират с опасните вещества, налични в предприятието и/или съоръжението, които не са изброени в табл. 1 на приложението и които притежават същата или сходна категория на опасност. Сходните категории на опасност са изброени в подточки Б и В. Пределното количество на поименно изброените вещества е посочено в колона 2 и колона 3 на таблица 1 на приложението.

Б) При наличие на повече от едно опасно вещество, попадащи в таблица 1 и класифицирани в категории на опасност: "Токсични", "Силнотоксични" и "Опасни за околната среда" от табл. 3 на приложението, в количества, по-малки от записаните в колона 2 или колона 3 на същата таблица.

В) При наличие на повече опасни вещества, попадащи в табл. 1 и класифицирани в категории на опасност: "Оксидиращи", "Експлозивни", "Запалими", "Силнозапалими" и "Изключително запалими" съгласно табл. 3 на приложението, в количества, по-малки от посочените в колона 2 или колона 3 на същата таблица.

----- (*1) 15,75 т. % съдържание на азот-амониев, отговарящо (или еквивалентно) на 45 % амониев нитрат (*2) 24,5 т. % съдържание на азот-амониев, отговарящо (или еквивалентно) на 70 % амониев нитрат (*3) 28 т. % съдържание на азот-амониев, отговарящо (или еквивалентно) на 80 % амониев нитрат

(*4) Вещество или препарат от клас I, подклас 1.4 на Европейската спогодба за международен превоз на опасни товари по шосе - ADR 2003 (Притурка към ДВ, бр. 73 от 1995 г.)

(*5) Вещество или препарат от клас I, подклас 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 или 1.6 на Европейската спогодба за международен превоз на опасни товари по шосе - ADR 2003 (Притурка към ДВ, бр. 73 от 1995 г.)

(*6) Налично количество - количеството опасни вещества, които се произвеждат, употребяват и/или съхраняват на територията на предприятието

Приложение № 4

към чл. 117, ал. 1

(Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г.)

Категории промишлени дейности Посочените прагови стойности по принцип се отнасят до производствените капацитети или до обемите произведена продукция. Когато даден оператор изпълнява няколко дейности, които попадат под едно и също подзаглавие в една и съща инсталация или една и съща площадка, капацитетите на такива дейности се сумират.

1. Енергийно стопанство

1.1. Горивни инсталации с номинална топлинна мощност, превишаваща 50 MW. 1.2. Рафинерии за суров нефт и газ. 1.3. Коксови пещи. 1.4. Заводи за газифициране и втечняване на въглища.

2. Производство и обработване на метали

2.1. Инсталации за пържене и агломерирани на метални руди (включително серосъдържащи руди). 2.2. Инсталации за производство на чугун и стомана (първично или вторично топене), включително непрекъснато леење, с капацитет над 2,5 тона за час. 2.3. Инсталации за обработване на черни метали: а) станове за горещо валцуване с капацитет над 20 тона нерафинирана стомана за час; б) ковашки цехове с преси, чиято енергия превишава 50 килоджаула напреса, където използваната топлинна мощност превишава 20 MW; в) защитни покрития от разтопен метал с консумация над 2 тона нерафинирана стомана за час. 2.4. Леярни за черни метали с производствен капацитет над 20 тона дневно. 2.5. Инсталации: а) за производство на цветни нерафинирани метали от руди, обогатени продукти или отпадъци от метали чрез металургични, химични и електролитни процеси; б) претопяване, включително сплавяване на цветни метали (рафиниране, леење в леярски цехове и др.), с топлинен капацитет над 4 тона дневно за олово и за кадмий и 20 тона дневно – за всички останали метали. 2.6. Инсталации за повърхностна обработка на метали и пластмаси чрез електролитни или химични процеси, при които обемът на ваните за обработка е над 30 куб. м.

3. Производство на продукти от нерудни минерални суровини

3.1. Инсталации за производство на циментен клинкер в ротационни пеци с производствен капацитет над 500 тона дневно и за вар в ротационни пеци с производствен капацитет над 50 тона дневно или в други пеци с производствен капацитет над 50 тона дневно. 3.2. Инсталации за производство на азбест и производство на продукти на азбестова основа. 3.3. Инсталации за производство на стъкло, включително стъклени влакна, с топлинен капацитет над 20 тона дневно. 3.4. Инсталации за разтопяване на минерални вещества, включително производство на минерални влакна, с топлинен капацитет над 20 тона дневно. 3.5. Инсталации за изработване на керамични продукти чрез изпичане, по-конкретно покривни керемиди, тухли, огнеупорни тухли, плочи, каменинови или порцеланови изделия, с производствен капацитет над 75 тона дневно и/или с капацитет на печта за изпичане над 4 куб. м и с плътност на подреждане заедна пещ над 300 кг/куб. м.

4. Химическа промишленост

Производство в смисъла на категориите дейности, съдържащи се в този раздел, означава производство в промишлен мащаб чрез химическа обработка на вещества или групи вещества от списъка в раздели 4.1 – 4.6. 4.1. Химически инсталации за производство на основни органични химически вещества като: а) въглеводороди (ациклични и циклични; наситени и ненаситени; алифатни ароматни); б) кислородосъдържащи въглеводороди, като: алкохоли, алдехиди, кетони, карбоксилни киселини, естери, ацетати, етери, пероксиди, епоксидни смоли; в) серосъдържащи въглеводороди; г) азотосъдържащи въглеводороди, като: амини, амиди, съединения натривалентния азот, нитрати, нитрити, нитрили, цианати, изоцианати; д) фосфоросъдържащи въглеводороди; е) халогеносъдържащи въглеводороди; ж) органометални съединения; з) пластмаси, полимерни синтетични влакна и влакна на целулозна основа; и) синтетичен каучук; к) багрила и пигменти; л) повърхностноактивни средства и повърхностноактивни вещества. 4.2. Химически инсталации за производство на основни неорганични химически вещества, като: а) газове: амоняк, хлор, хлороводород, флуор, флуороводород, въглеродни оксиди, съединения на сярата, азотни оксиди, водород, карбонилхлорид; б) киселини: хромова киселина, флуороводородна киселина, фосфорна киселина, азотна киселина, хлороводородна киселина, сярна киселина, олеум, сернисти киселини; в) основи: амониев хидроксид, калиев хидроксид, натриев хидроксид; г) соли: амониев хлорид, калиев хлорат, калиев карбонат, натриев карбонат, перборати, сребърен нитрат; д) неметали, метални оксиди и други неорганични съединения, като: калциев карбид, силиций, силициев карбид. 4.3. Химически инсталации за производство на фосфорни, азотни и калиевиторове (прости или смесени торове). 4.4. Химически инсталации за производство на биоциди и основни продукти за защита на растенията. 4.5. Инсталации, които използват химични и/или биологични процеси за производство на основни фармацевтични продукти. 4.6. Химически инсталации за производство на експлозиви.

5. Управление на отпадъците

5.1. Инсталации за обезвреждане или оползотворяване на опасни отпадъци по смисъла на § 1, т. 4 от допълнителните разпоредби на Закона за управление на отпадъците, включително за регенериране, преработка или обезвреждане на отработени масла, с капацитет над 10 тона отпадъци на денонощие и извършващи една или повече от следните дейности: 5.1.1. всяка от дейностите по обезвреждане на опасни отпадъци; 5.1.2. една или повече от следните дейности по оползотворяване на опасни отпадъци: а) пречистване или регенериране на разтворители; б) регенериране на киселини и основи; в) възстановяване на компоненти, използвани за намаляване на замърсявания; г) повторно рафиниране или друга повторна употреба на масла и нефтопродукти; д) използване като гориво или по друг начин за получаване на енергия.

5.2. Инсталации за изгаряне на битови отпадъци по смисъла на § 1, т. 2 от допълнителните разпоредби на Закона за управление на отпадъците, с капацитет над 3 тона на час.

5.3. Инсталации за обезвреждане на неопасни отпадъци, включително производствени и битови, с капацитет над 50 тона на денонощие, извършващи дейностите: 5.3.1. биологично третиране, при което се образуват крайни съединения или смеси, които подлежат на обезвреждане; 5.3.2. физико-химично третиране (например изпарение, сушене, калциниране и други), при което се образуват крайни съединения или смеси, които подлежат на обезвреждане.

5.4. Депа, приемащи над 10 тона отпадъци на денонощие или с общ капацитет над 25 000 тона, с изключение на депата за инертни отпадъци.

6. Други дейности

6.1. Промислени инсталации за производство на: а) целулоза от дървесина или други влакнести материали; б) хартия и картон с производствен капацитет над 20 тона дневно.

6.2. Инсталации за предварителна обработка (дейности, като измиване, избелване, мерсеризиране) или багрене на влакна и/или текстил с капацитет над 10 тона дневно.

6.3. Инсталации за дъбене на необработени и сурови кожи с капацитет над 12 тона готова продукция дневно.

6.4. а) Кланици с производствен капацитет над 50 тона трупно месодневно.

6.4. б) Инсталации за обработване и преработване на суровини за производство на хранителни продукти: • животински суровини (без мляко) с производствен капацитет над 75 тона готова продукция дневно; • зеленчукови суровини с производствен капацитет над 300 тона готова продукция дневно (средна стойност за тримесечие).

6.4. в) Инсталации за обработване и преработване на мляко с количество постъпващо мляко над 200 тона дневно (средна стойност за година).

6.5. Инсталации за обезвреждане или оползотворяване на животински трупове и животински отпадъци с капацитет над 10 тона дневно.

6.6. Инсталации за интензивно отглеждане на птици или свине с повече от: а) 40 000 места за птици; б) 2000 места за свине за угояване (над 30 кг), или в) 750 места за свине майки.

6.7. Инсталации за повърхностно третиране на вещества, предмети или продукти с използване на органични разтворители, по-конкретно за апретиране, шамповане, грундиране, обезмасляване, придаване на водонепромокаемост, оразмеряване, боядисване, почистване или импрегниране, с консумация на органични разтворители над 150 кг на час или над 200 тона годишно.

6.8. Инсталации за производство на въглерод или електрографит чрез изгаряне или графитизиране.

Приложение № 5

към § 1, т. 54а

от допълнителните разпоредби

(Ново - ДВ, бр. 77 от 2005 г.)

Критерии за голяма авария

Голяма авария е всяка авария, която:

1. Включва опасни вещества в количества не по-малки от 5 на сто от пределните количества съгласно приложение № 3 на ЗООС, табл. 1 или табл. 3, колона 3, и причинява пожар, експлозия или изпускане на опасни вещества.
2. Причинява поне едно от следните неблагоприятни последствия върху живота и здравето на хората и върху инфраструктурата в района на предприятието и/или съоръжението:
 - а) смърт поне на един човек във или извън предприятието и/или съоръжението;
 - б) шестима ранени в предприятието и/или съоръжението (хоспитализирани най-малко за 24 часа);
 - в) един ранен извън предприятието и/или съоръжението (хоспитализиран най-малко за 24 часа);
 - г) повредени и неизползваеми вследствие на аварията жилищни сгради извън предприятието и/или съоръжението;
 - д) извеждане на засегнатото население (евакуация) извън зоната на аварията за не по-малко от два часа (произведението от броя на евакуираните лица и броя часове трябва да е най-малко 500);
 - е) престой на засегнатото население в защитни съоръжения в зоната на аварията за не по-малко от два часа (произведението от броя на евакуираните лица и броя часове трябва да е най-малко 500);
 - ж) прекъсване на водоснабдяването, електроснабдяването, подаването на газ, телефонните услуги в зоната на аварията или в зоната на въздействие за повече от два часа (произведението от броя хора и броя часове трябва да е най-малко 1000).

3. Причинява увреждане или замърсяване над пределно допустимите норми на:
- а) водите на река или канал - над 10 км;
 - б) един ха от водите на изкуствено или естествено езеро;
 - в) два ха от водите на делта;
 - г) два ха от водите на брегова ивица или открито море;
 - д) един ха водоем или подпочвени води;
 - е) защитена територия - над 0,5 ха;
 - ж) други наземни хабитати, включително селскостопански земи - над 10 ха.*
4. Причинява една от следните имуществени щети:
- а) щети в предприятието - най-малко 4 млн. лв.;
 - б) щети извън предприятието - най-малко 1 млн. лв.
5. Аварии с трансгранично въздействие.

----- * При оценката на уврежданията на околната среда за водни хабитати сеприлагат разпоредбите на Наредба № 6 от 2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти (обн., ДВ, бр. 97 от 2000 г., изм., бр. 24 от 2004 г.), Наредба № 7 от 2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места (ДВ, бр. 98 от 2000 г.), Наредба № 11 от 2002 г. за качеството на водите закъпане (ДВ, бр. 25 от 2002 г.), Наредба № 4 от 2000 г. за качеството на водите за рибовъдство и за развъждане на черупкови организми (ДВ, бр. 88 от 2000 г.) и Наредба № 12 от 2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (ДВ, бр. 63 от 2002 г.).